

Ειδική έκθεση

Δημοσιονομικές διορθώσεις στην πολιτική συνοχής

Πολύπλοκο πλαίσιο και έγκριση μίας μόνο απόφασης από την Επιτροπή μέχρι στιγμής

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-IV
Εισαγωγή	01-12
Πολιτική συνοχής	01-02
Δημοσιονομικές διορθώσεις στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής	03-09
Ρόλοι και αρμοδιότητες στον υπό εξέταση τομέα	10-12
Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου	13-17
Παρατηρήσεις	18-77
Η πολυπλοκότητα του νομικού πλαισίου δυσχεραίνει την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων από την Επιτροπή	18-30
Οι δημοσιονομικές διορθώσεις δεν αποσκοπούν αποκλειστικά στη διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των ενωσιακών δαπανών	19-20
Δεν ισχύουν συγκεκριμένες προθεσμίες όσον αφορά τη διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης	21-24
Η διαδικασία για τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις της Επιτροπής είναι περίπλοκη και υπόκειται σε περιορισμούς	25-26
Το νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε για την περίοδο 2021-2027 δεν έφερε σημαντικές βελτιώσεις σε σύγκριση με όσα ίσχυαν την περίοδο 2014-2020	27-30
Αν και η ίδια η Επιτροπή έχει εγκρίνει μία μόνο απόφαση για δημοσιονομική διόρθωση, έχει προτείνει την εφαρμογή διορθώσεων από τα κράτη μέλη	31-65
Τα κράτη μέλη προέβησαν σε δημοσιονομικές διορθώσεις βάσει των ελέγχων της Επιτροπής και των ελεγκτικών ευρημάτων του ΕΕΣ	32-33
Αδυναμίες στην αξιολόγηση και την εφαρμογή από την Επιτροπή των δημοσιονομικών διορθώσεων που προκύπτουν από ελεγκτικά ευρήματά της	34-41
Η Επιτροπή δεν προέβη σε δημοσιονομικές διορθώσεις βάσει ελεγκτικών ευρημάτων του ΕΕΣ, αλλά ζήτησε από τα κράτη μέλη να το πράξουν	42-46
Οι διατάξεις της περιόδου 2014-2020 για τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις, όπως εφαρμόστηκαν από την Επιτροπή, δεν απέφεραν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα	47-65

Τα στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή των δημοσιονομικών διορθώσεων δεν είναι επαρκώς αξιόπιστα	66-77
Το συνολικό ποσό των διορθώσεων δεν γνωστοποιείται και τα αναφερόμενα ποσά δεν είναι επαρκώς αξιόπιστα	67-70
Τα κράτη μέλη δεν ανέφεραν πάντοτε ορθά τις δημοσιονομικές διορθώσεις που προέκυψαν από ελέγχους των αρχών ελέγχου	71-72
Οι εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις δεν αντικατοπτρίζουν την ικανότητα της Επιτροπής να εντοπίζει και να διορθώνει σφάλματα στις δαπάνες συνοχής	73-77
Συμπεράσματα και συστάσεις	78-89

Παραρτήματα

Παράρτημα I – Χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας που οδηγεί σε δημοσιονομική διόρθωση από την Επιτροπή σύμφωνα με τον ΚΚΔ 1303/2013

Παράρτημα II – Νομικές απαιτήσεις για την εφαρμογή υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων για σοβαρές ανεπάρκειες στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

Παράρτημα III – Σύγκριση των εκτιμώμενων μελλοντικών διορθώσεων και των πραγματικών δημοσιονομικών διορθώσεων για επιχειρησιακά προγράμματα με υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος άνω του 2 %

Συνομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Σύνοψη

I Η πολιτική συνοχής εφαρμόζεται στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης, κάτι που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρουν από κοινού την ευθύνη για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι οι δαπάνες που δηλώνουν για απόδοση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ δεν περιέχουν σημαντικά σφάλματα. Η Επιτροπή μπορεί να ανακτά από τα κράτη μέλη τα ενωσιακά κονδύλια που καταβάλλονται αχρεωστήτως και είναι τελικά υπόλογη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την κανονικότητα των δαπανών, στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας χορήγησης απαλλαγής για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Τόσο τα κράτη μέλη όσο και η Επιτροπή υποχρεούνται να προβαίνουν σε δημοσιονομικές διορθώσεις όταν είναι αναγκαίο, ώστε οι παράτυπες δαπάνες να αποκλείονται από τη χρηματοδότηση της ΕΕ.

II Εξετάσαμε κατά πόσον η εφαρμοζόμενη στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής προσέγγιση για τις δημοσιονομικές διορθώσεις έχει σχεδιαστεί ορθά και αν η Επιτροπή χρησιμοποιεί αποτελεσματικά το εργαλείο αυτό για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Εξετάσαμε το κανονιστικό πλαίσιο των περιόδων 2014-2020 και 2021-2027, καθώς και την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων και την αναφορά των σχετικών στοιχείων κατά την περίοδο 2014-2020.

III Το συνολικό συμπέρασμά μας είναι ότι η Επιτροπή εντόπισε παρατυπίες και αδυναμίες στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων και πρότεινε δημοσιονομικές διορθώσεις, στις οποίες προέβησαν τα κράτη μέλη. Ωστόσο, η πρώτη της απόφαση για δημοσιονομική διόρθωση αφορούσε την περίοδο 2014-2020 και εγκρίθηκε μόλις τον Σεπτέμβριο του 2025. Διαπιστώσαμε ότι η ικανότητά της να εφαρμόζει η ίδια δημοσιονομικές διορθώσεις περιορίζεται από διάφορους παράγοντες. Ειδικότερα:

- o Το νομικό πλαίσιο που διέπει τον μηχανισμό δημοσιονομικής διόρθωσης είναι πολύπλοκο και στερείται αυστηρού χρονικού πλαισίου. Επιπλέον, το γεγονός ότι μια παρατυπία πρέπει να καταλογίζεται σε οικονομικό φορέα αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής του τις αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές που, στο πλαίσιο του ρόλου τους αυτού, είναι επιφορτισμένες με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης. Ως εκ τούτου, σε καταστάσεις που ενέχουν υψηλότατο κίνδυνο για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, όταν μια αρχή προγράμματος δεν διασφαλίζει την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων, η αδυναμία αυτή δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει στην εφαρμογή υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης από την Επιτροπή.

- Το νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε για την περίοδο 2021-2027 δεν βελτιώνει σημαντικά τις διατάξεις σε σύγκριση με όσα ίσχυαν την περίοδο 2014-2020.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή προσδιόρισε εσφαλμένα το ύψος των προτεινόμενων διορθώσεων και παρεξέκλινε από τις διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας, περιορίζοντας την εμβέλεια των μελλοντικών ελέγχων των εθνικών αρχών.
- Ενίοτε, οι διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης κινήθηκαν με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα παράταση της διάρκειάς τους, λόγω των πρόσθετων εργασιών επαλήθευσης που απαιτήθηκαν μετά την τελική έκθεση ελέγχου και της μακράς διαδικασίας μεταπαρακολούθησης για την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών σχετικά με το ύψος των διορθώσεων.
- Σε συνέχεια ορισμένων ελέγχων του ΕΕΣ, η Επιτροπή καθυστέρησε πολύ να δώσει συνέχεια στα ευρήματά του.
- Σε κάποιες περιπτώσεις, η Επιτροπή αναθεώρησε τα τελικά ελεγκτικά ευρήματά της χωρίς επαρκή αιτιολόγηση και σε άλλες δεν έδωσε συνέχεια σε ποσοτικοποιήσιμα ευρήματα του ΕΕΣ.
- Η Επιτροπή δεν έχει ορίσει με επαρκή σαφήνεια τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται για την αξιολόγηση των σοβαρών ανεπαρειών και τις κατηγορίες βασικών απαιτήσεων για τη διασφάλιση αντικειμενικής αξιολόγησης. Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν εφάρμοσε υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις, μολονότι πληρούνταν τα νομικά κριτήρια. Όταν δε κίνησε τέτοια διαδικασία, η οποία έχει αντίκτυπο στη χρηματοδότηση που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, το έπραξε περισσότερο από τρία έτη μετά την πλήρωση των νομικών κριτηρίων και πρότεινε ποσά δημοσιονομικής διόρθωσης χαμηλότερα από τα προβλεπόμενα.
- Η Επιτροπή παρουσιάζει μεν στοιχεία σχετικά με τις δημοσιονομικές διορθώσεις στις οποίες προβαίνουν τα κράτη μέλη, αλλά οι πληροφορίες αυτές είναι ελλιπείς και όχι επαρκώς αξιόπιστες.

IV Βάσει των ανωτέρω συμπερασμάτων, συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να εφαρμόζει δημοσιονομικές διορθώσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νομικό πλαίσιο·
- να μεριμνά για την εφαρμογή των δημοσιονομικών διορθώσεων εντός του προβλεπόμενου χρονικού πλαισίου·
- να διασφαλίζει τη συνέπεια κατά την αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και δικλίδων και των σοβαρών ανεπαρκειών·
- να βελτιώσει τη διαφάνεια και την ακρίβεια των στοιχείων σχετικά με τις διορθώσεις που παρουσιάζονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις για τον τομέα της πολιτικής συνοχής.

Εισαγωγή

Πολιτική συνοχής

01 Η πολιτική συνοχής εφαρμόζεται υπό επιμερισμένη διαχείριση¹. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή² φέρουν από κοινού την ευθύνη για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ. Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, ο προϋπολογισμός του συγκεκριμένου τομέα πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της Συδρομής στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU), ανήλθε συνολικά σε 404,8 δισεκατομμύρια ευρώ³. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι οι δαπάνες που δηλώνουν για απόδοση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ δεν περιέχουν ουσιώδη σφάλματα. Η Επιτροπή οφείλει να αναλάβει δράση για την ανάκτηση από τα κράτη μέλη κονδυλίων της ΕΕ που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως, εφόσον αυτά δεν προβούν τα ίδια σε τέτοιες διορθώσεις, όπως έχουν κανονικά υποχρέωση.

02 Στις ετήσιες εκθέσεις μας αναφέρουμε συστηματικά ποσοστό σφάλματος άνω του ορίου σημαντικότητας του 2 % στον τομέα της πολιτικής συνοχής, γεγονός ενδεικτικό της δυνατότητας λήψης πρόσθετων διορθωτικών μέτρων. Τα τελευταία χρόνια, το ποσοστό αυτό υπερβαίνει μάλιστα σημαντικά το όριο του 2 %, όπως φαίνεται στο [γράφημα 1](#).

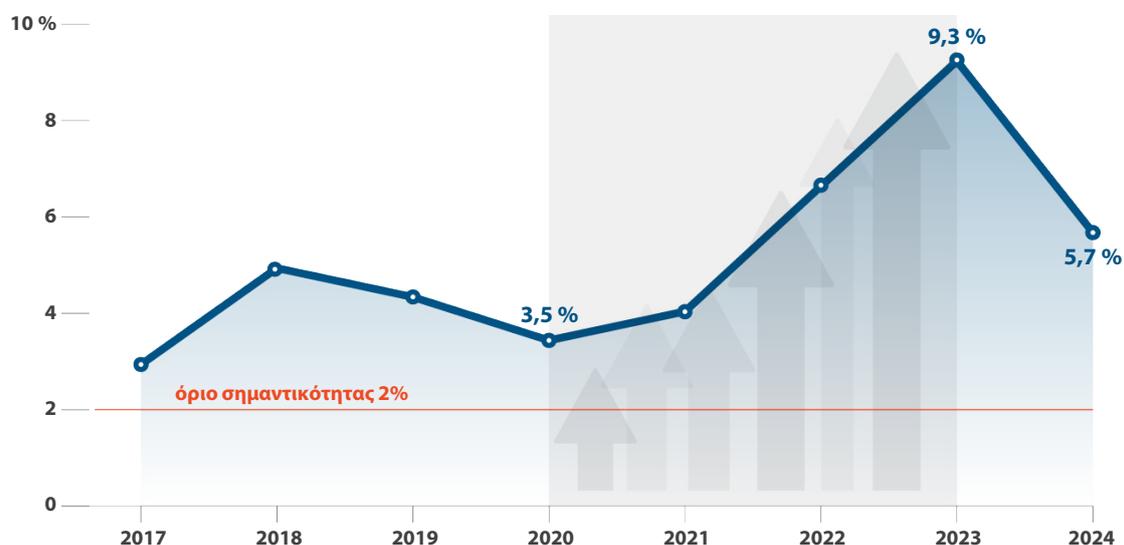
---

¹ Άρθρο 74 του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ 1303/2013).

² Άρθρο 325 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

³ Πλατφόρμα ανοικτών δεδομένων για την πολιτική συνοχής, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Γράφημα 1 – Εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος για τις δαπάνες συνοχής, 2017-2024

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ετήσιων εκθέσεων του.

Δημοσιονομικές διορθώσεις στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής

03 Για τον αποκλεισμό των παράτυπων δαπανών από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, τόσο τα κράτη μέλη όσο και η Επιτροπή⁴ υποχρεούνται να προβαίνουν σε δημοσιονομικές διορθώσεις. Στον τομέα της συνοχής, οι δημοσιονομικές διορθώσεις διέπονται από τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ). Άλλος ΚΚΔ ισχύει για την περίοδο 2014-2020⁵ και άλλος για την περίοδο 2021-2027⁶.

⁴ Άρθρο 85 του ΚΚΔ 1303/2013.

⁵ ΚΚΔ 1303/2013.

⁶ ΚΚΔ 2021/1060.

Δημοσιονομικές διορθώσεις από τα κράτη μέλη

04 Όταν οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές των κρατών μελών εντοπίζουν παρατυπίες, εφαρμόζουν δημοσιονομικές διορθώσεις αφαιρώντας τις παράτυπες δαπάνες από τις αιτήσεις πληρωμής ή τους λογαριασμούς που υποβάλλουν στην Επιτροπή. Δύνανται να αντικαθιστούν τις μη επιλέξιμες δαπάνες με άλλες, τις οποίες θεωρούν νόμιμες και κανονικές, στο πλαίσιο του ίδιου επιχειρησιακού προγράμματος⁷. Με τον τρόπο αυτό, διατηρείται σταθερό το συνολικό επίπεδο χρηματοδότησης του προγράμματος από την ΕΕ.

05 Τα κράτη μέλη προβαίνουν σε δημοσιονομικές διορθώσεις ως αποτέλεσμα ελέγχων των εθνικών αρχών ελέγχου (3,4 δισεκατομμύρια ευρώ από την αρχή της περιόδου 2014-2020⁸), διαχειριστικών επαληθεύσεων, αλλά και ελέγχων της Επιτροπής, καθώς και σε συνέχεια ελέγχων του ΕΕΣ και ερευνών της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

Δημοσιονομικές διορθώσεις από την Επιτροπή

06 Σύμφωνα με τον ΚΚΔ, εάν η Επιτροπή εντοπίσει παράτυπες δαπάνες⁹ που δηλώθηκαν για χρηματοδότηση από την ΕΕ ή σοβαρή ανεπάρκεια στο σύστημα διαχείρισης και δικλίδων, κοινοποιεί τα προσωρινά συμπεράσματά της στο οικείο κράτος μέλος. Εφόσον συμφωνεί με αυτά, το κράτος μέλος προβαίνει στη δημοσιονομική διόρθωση σύμφωνα με τα περιγραφόμενα στα σημεία **04** και **05** ανωτέρω¹⁰. Με την ενέργειά του αυτή, αποκλείει τις συγκεκριμένες δαπάνες και μπορεί να επαναχρησιμοποιήσει τα σχετικά κονδύλια για την κάλυψη τακτικών δαπανών.

---

⁷ Άρθρο 143, παράγραφος 3, του ΚΚΔ 1303/2013.

⁸ Παραρτήματα της ΕΕΔ της ΓΔ REGIO για το 2024, σ. 119, και της ΕΕΔ της ΓΔ EMPL για το 2024, σ. 118.

⁹ Που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 144 του ΚΚΔ 1303/2013.

¹⁰ Αυτόθι, άρθρο 145, παράγραφος 5.

07 Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και κράτους μέλους, η Επιτροπή υποχρεούται να εγκρίνει απόφαση σχετικά με τη δημοσιονομική διόρθωση¹¹. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος δεν έχει το δικαίωμα να αντικαταστήσει τις παράτυπες δαπάνες με άλλες, επιλέξιμες, και η χρηματοδότηση που λαμβάνει από την ΕΕ μειώνεται οριστικά. Δεδομένου ότι όλες οι δημοσιονομικές διορθώσεις βάσει απόφασης της Επιτροπής μειώνουν οριστικά τα διαθέσιμα στο οικείο κράτος μέλος κονδύλια, στην παρούσα έκθεση αναφέρονται ως «καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις».

08 Εάν η Επιτροπή ή το ΕΕΣ εντοπίσουν παρατυπίες ενδεικτικές σοβαρών ανεπαρκειών στην αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων που εφαρμόζει ένα κράτος μέλος, οι οποίες δεν είχαν εντοπιστεί, αναφερθεί και διορθωθεί από το κράτος μέλος πριν από την ημερομηνία εντοπισμού τους¹², η Επιτροπή υποχρεούται να προβεί σε δημοσιονομική διόρθωση, ανεξαρτήτως της συμφωνίας του εν λόγω κράτους. Η άμεση μείωση των διαθέσιμων σε ένα κράτος μέλος κονδυλίων της ΕΕ στο πλαίσιο του συγκεκριμένου επιχειρησιακού προγράμματος έχει αποτρεπτικό σκοπό, αναδεικνύοντας τη σημασία της συμμόρφωσης με τους ενωσιακούς κανόνες. Δεδομένου ότι η συμφωνία του κράτους μέλους δεν συνεπάγεται την αποφυγή της μείωσης που προβλέπεται στο άρθρο 145, παράγραφος 7, του ΚΚΔ, στην παρούσα έκθεση η μείωση αυτή αναφέρεται ως «υποχρεωτική καθαρή δημοσιονομική διόρθωση». Η υποχρεωτικότητά της συνίσταται στο ότι δεν παρέχεται στα κράτη μέλη δυνατότητα αντικατάστασης των δαπανών, σε αντίθεση με ό,τι ισχύει στην περίπτωση των δημοσιονομικών διορθώσεων που αναφέρονται στα σημεία **06** και **07**.

09 Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων (ΕΕΔ) για το 2024, η Επιτροπή ανέφερε ότι, από την έναρξη της περιόδου 2014-2020, τα κράτη μέλη είχαν προβεί σε δημοσιονομικές διορθώσεις ύψους 1,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, σε συνέχεια δικών της ελέγχων (στο 79 % των περιπτώσεων), ελέγχων του ΕΕΣ (14 %) και ερευνών της OLAF (7 %)¹³. Η Επιτροπή ενέκρινε την πρώτη της απόφαση σχετικά με δημοσιονομική διόρθωση για την περίοδο 2014-2020 στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2025.

---

¹¹ Άρθρο 145, παράγραφος 6, του ΚΚΔ 1303/2013.

¹² Αυτόθι, άρθρο 145, παράγραφος 7.

¹³ Παραρτήματα της ΕΕΔ της ΓΔ REGIO για το 2024, σ. 120, και της ΕΕΔ της ΓΔ EMPL για το 2024, σ. 119.

Ρόλοι και αρμοδιότητες στον υπό εξέταση τομέα

10 Για να διασφαλίζεται η κανονικότητα των δαπανών της πολιτικής συνοχής, εφαρμόζονται τρία επίπεδα δικλίδων και διασφάλισης (βλέπε [γράφημα 2](#)).

Γράφημα 2 – Πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων και διασφάλισης στην πολιτική συνοχή

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του γραφήματος 4 της [επισκόπησης 3/2024](#).

11 Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, «τα κράτη μέλη φέρουν την πρωταρχική ευθύνη για τη διερεύνηση των παρατυπιών και την επιβολή των αναγκαιών δημοσιονομικών διορθώσεων και την επιδίωξη της ανάκτησης των σχετικών ποσών»¹⁴. Οι διάφορες εργασίες επαλήθευσης των διαχειριστικών και ελεγκτικών αρχών σε επίπεδο κράτους μέλους έχουν ως αποτέλεσμα ένα βασικό παραδοτέο, που είναι γνωστό ως «φάκελος διασφάλισης».

¹⁴ Άρθρο 143, παράγραφος 1, του ΚΚΔ 1303/2013.

12 Στην ειδική έκθεσή μας του 2017 σχετικά με τα προληπτικά μέτρα και τις δημοσιονομικές διορθώσεις για την περίοδο 2007-2013, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι, συνολικά, η Επιτροπή χρησιμοποίησε αποτελεσματικά τα μέτρα που είχε στη διάθεσή της κατά την περίοδο αυτή για να προστατεύσει τον προϋπολογισμό της ΕΕ από παράτυπες δαπάνες. Ωστόσο, παρατηρήσαμε επίσης ότι αντιμετώπισε δυσκολίες στην παρακολούθηση της εφαρμογής των δημοσιονομικών διορθώσεων, και ότι οι σχετικές πληροφορίες που παρείχαν τα κράτη μέλη δεν επαρκούσαν για τους σκοπούς της αξιόπιστης παρακολούθησης. Διαπιστώσαμε ότι οι κανονιστικές διατάξεις για την περίοδο 2014-2020 ενίσχυσαν σημαντικά τη θέση της Επιτροπής όσον αφορά την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ, ιδίως με τη συμπερίληψη των δημοσιονομικών διορθώσεων στον ετήσιο φάκελο διασφάλισης και με την επιβολή στην Επιτροπή της υποχρέωσης να εφαρμόζει δημοσιονομικές διορθώσεις υπό συγκεκριμένες συνθήκες. Συστήσαμε στην Επιτροπή να αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης των διορθωτικών μέτρων, να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τις ενισχυμένες διατάξεις και να επιβάλλει δημοσιονομικές διορθώσεις όποτε αυτό είναι αναγκαίο.

Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

13 Στο πλαίσιο του εν προκειμένω ελέγχου, εξετάσαμε κατά πόσον η εφαρμοζόμενη στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής προσέγγιση για τις δημοσιονομικές διορθώσεις σχεδιάστηκε ορθά και αν η Επιτροπή αξιοποίησε αποτελεσματικά το εργαλείο αυτό για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ κατά την περίοδο 2014-2020.

14 Ειδικότερα, εξετάσαμε αν:

- ο κανονιστικό πλαίσιο για τις περιόδους 2014-2020 και 2021-2027 αποτελεί κατάλληλη βάση για την επιβολή δημοσιονομικών διορθώσεων από την Επιτροπή, όταν είναι αναγκαίο·
- η Επιτροπή αξιοποίησε δεόντως τα ευρήματα τόσο των δικών της ελέγχων όσο και εκείνων του ΕΕΣ, ώστε να εφαρμόσει δημοσιονομικές διορθώσεις εντός του προβλεπόμενου χρονικού πλαισίου σύμφωνα με τη νομοθεσία·
- η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή άρτιο σύστημα για την αναφορά στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων.

15 Ο έλεγχός μας καλύπτει την περίοδο δαπανών 2014-2020, βάσει των δαπανών που δηλώθηκαν κατά τα οικονομικά έτη 2017 έως 2023. Αξιολογήσαμε επίσης το κανονιστικό πλαίσιο της περιόδου 2021-2027 για τις δημοσιονομικές διορθώσεις. Συγκεντρώσαμε στοιχεία με τους εξής τρόπους:

- εξετάσαμε τη σχετική ενωσιακή νομοθεσία και νομολογία, την ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, εκθέσεις αξιολόγησης και έγγραφα πολιτικής·
- αναλύσαμε την καθοδήγηση που παρασχέθηκε στα κράτη μέλη και τις εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές και διαδικασίες της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων·
- επισκοπήσαμε τις εκθέσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου της Επιτροπής·
- εξετάσαμε και αναλύσαμε δείγμα περιπτώσεων (ελέγχων), ώστε να εξακριβώσουμε κατά πόσον η Επιτροπή εντόπισε παρατυπίες και με ποιο τρόπο τις αξιολόγησε, καθώς και πώς αυτές αντικατοπτρίζονται στις δημοσιονομικές διορθώσεις·

- ο αναλύσαμε από ποσοτική άποψη δεδομένα που αντλήσαμε από τα συστήματα της Επιτροπής και από δημοσιευμένες εκθέσεις·
- ο συζητήσαμε με υπαλλήλους της Επιτροπής.

16 Για την αξιολόγησή μας, λάβαμε τρία χωριστά δείγματα βάσει κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα των παρατυπιών που εντοπίστηκαν και τη διάρκεια των διαδικασιών. Ειδικότερα, εξετάσαμε:

- α) 16 ελέγχους της Επιτροπής που κατέληξαν σε προτάσεις για δημοσιονομικές διορθώσεις·
- β) 15 ελέγχους του ΕΕΣ που υποδεικνύουν ποσοτικοποιησιμα σφάλματα·
- γ) 14 ελέγχους της Επιτροπής και δύο του ΕΕΣ στο πλαίσιο των οποίων εντοπίστηκαν σημαντικά σφάλματα που θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν οδηγήσει σε υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις από την Επιτροπή.

17 Επιλέξαμε να διενεργήσουμε τον εν προκειμένω έλεγχο τη δεδομένη χρονική στιγμή, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους βασικούς συμφεροντούχους να λάβουν υπόψη τα αποτελέσματά του ενόψει του επικείμενου κλεισίματος των επιχειρησιακών προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 και κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027. Αναμένουμε ότι η έκθεσή μας θα συμβάλει στις συζητήσεις σχετικά με πιθανές μελλοντικές νομοθετικές βελτιώσεις στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των δημοσιονομικών διορθώσεων.

Παρατηρήσεις

Η πολυπλοκότητα του νομικού πλαισίου δυσχεραίνει την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων από την Επιτροπή

18 Εξετάσαμε κατά πόσον στη νομοθεσία ορίζονται σαφείς στόχοι για τις δημοσιονομικές διορθώσεις, αν η διαδικασία εφαρμογής τους είναι απλή και αν η νομοθεσία, αφενός, είναι επαρκώς κανονιστική και, αφετέρου, επιτρέπει στην Επιτροπή να τις εφαρμόζει με αναλογικό τρόπο. Τέλος, αξιολογήσαμε κατά πόσον οι αλλαγές στο νομικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027 διορθώνουν τυχόν αδυναμίες των διατάξεων που ίσχυαν προηγουμένως.

Οι δημοσιονομικές διορθώσεις δεν αποσκοπούν αποκλειστικά στη διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των ενωσιακών δαπανών

19 Η εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων προβλέπεται στο δίκαιο της ΕΕ. Αξιολογήσαμε κατά πόσον οι σχετικές διατάξεις ορίζουν σαφείς στόχους για τη χρήση τους. Διαπιστώσαμε ότι το δίκαιο της ΕΕ προβλέπει διάφορες περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να εφαρμόζονται δημοσιονομικές διορθώσεις, όπως παρουσιάζεται στο [γράφημα 3](#).

Γράφημα 3 – Κατηγορίες δημοσιονομικών διορθώσεων στον τομέα της συνοχής

Κανονισμός 1303/2013	Εφαρμόζεται όταν	Εφαρμόζεται από	Επίπτωση στη χρηματοδότηση της ΕΕ
Άρθρο 143	Μη επιλέξιμες δαπάνες εντοπίζονται από κράτος μέλος		 Η χρηματοδότηση της ΕΕ μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί
Άρθρο 22, παράγραφος 7	Σοβαρή αποτυχία όσον αφορά την επίτευξη των στόχων επιδόσεων κατά το κλείσιμο		 Σε περίπτωση συμφωνίας, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν δημοσιονομικές διορθώσεις και η χρηματοδότηση της ΕΕ μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί
Άρθρο 95, παράγραφος 6	Μη τήρηση της προσθετικότητας		
Άρθρο 144, παράγραφος 1, στοιχεία β) και γ)	Μη επιλέξιμες δαπάνες εντοπίζονται από την Επιτροπή σε αίτηση πληρωμής ή στους λογαριασμούς		 Σε περίπτωση διαφωνίας, οι καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις από την Επιτροπή έχουν ως αποτέλεσμα την οριστική μείωση της χρηματοδότησης της ΕΕ
Άρθρο 144, παράγραφος 1, στοιχείο α)	Σοβαρή ανεπάρκεια στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων εντοπίζεται από την Επιτροπή ή το ΕΕΣ		
Άρθρο 145, παράγραφος 7	Παρατυπίες που αποδεικνύουν σοβαρή ανεπάρκεια στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων εντοπίζονται από την Επιτροπή ή το ΕΕΣ		 Υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις που οδηγούν σε οριστική μείωση της χρηματοδότησης της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

20 Οι δημοσιονομικές διορθώσεις αποσκοπούν στον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση της ΕΕ κάθε δαπάνης που παραβιάζει το εφαρμοστέο δίκαιο¹⁵. Οι δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόζει η Επιτροπή χρησιμεύουν επίσης για «να διασφαλιστεί ο προϋπολογισμός της Ένωσης»¹⁶. Σημειώνουμε ότι οι δημοσιονομικές διορθώσεις εξυπηρετούν και άλλους στόχους πέραν της διασφάλισης της νομιμότητας και της κανονικότητας. Συγκεκριμένα, ότι:

- τα κράτη μέλη διαχειρίζονται ορθά την ενωσιακή χρηματοδότηση·
- η χρηματοδότηση της ΕΕ δεν τίθεται σε κίνδυνο από σοβαρές ανεπάρκειες στη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και δικλίδων των κρατών μελών·
- όταν επιβάλλονται από την Επιτροπή, συνεπάγονται την οριστική απώλεια της ενωσιακής χρηματοδότησης για το κράτος μέλος, υπό την έννοια ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά της ΕΕ στο σχετικό επιχειρησιακό πρόγραμμα μειώνεται οριστικά, συνολικά ή εν μέρει (βλέπε σημεία **06-09**).

Δεν ισχύουν συγκεκριμένες προθεσμίες όσον αφορά τη διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης

21 Για να είναι αποτελεσματικές και αποδοτικές, οι δημοσιονομικές διορθώσεις πρέπει να εφαρμόζονται εντός σαφώς καθορισμένου χρονικού πλαισίου. Ως εκ τούτου, το νομικό πλαίσιο θα πρέπει να προβλέπει προθεσμίες. Εξετάσαμε τις νομικές διατάξεις που ορίζουν πότε η Επιτροπή θα πρέπει να κινεί τη διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης και καθορίζουν τη διάρκεια της διαδικασίας.

22 Διαπιστώσαμε ότι ο ΚΚΔ 1303/2013 δεν διευκρινίζει πόσο σύντομα η Επιτροπή πρέπει να κινήσει τη διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης, αφότου λάβει γνώση παρατυπιών ή/και σοβαρών ανεπαρκειών. Κινεί τη διαδικασία γνωστοποιώντας στο κράτος μέλος τα προσωρινά συμπεράσματά της και την πρόθεσή της να εφαρμόσει δημοσιονομικές διορθώσεις.

¹⁵ Άρθρο 85, παράγραφος 1, του ΚΚΔ 1303/2013.

¹⁶ Αυτόθι, αιτιολογική σκέψη 72.

23 Επιπλέον, δεν προβλέπεται νόμιμη προθεσμία για την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Μολονότι για ορισμένα επιμέρους στάδια προβλέπονται συγκεκριμένα χρονικά περιθώρια (βλέπε στάδια με έντονους χαρακτήρες στο [παράρτημα I](#)), αυτό δεν ισχύει για όλα, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο παράτασης της διαδικασίας επ' αόριστον.

24 Το νομικό πλαίσιο παρέχει στην Επιτροπή διακριτική ευχέρεια τόσο ως προς τον χρόνο κίνησης της διαδικασίας δημοσιονομικής διόρθωσης όσο και ως προς τη διάρκειά της. Δεν προβλέπεται νόμιμη προθεσμία, ούτε σαφές χρονικό πλαίσιο, με βάση τα οποία να μπορεί να αξιολογηθεί η πρακτική της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων (για την πραγματική διάρκεια των περιπτώσεων του δείγματός μας, βλέπε σημείο [40](#)).

Η διαδικασία για τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις της Επιτροπής είναι περίπλοκη και υπόκειται σε περιορισμούς

25 Η νομοθεσία πρέπει να είναι σαφής, ακριβής και απλή, ώστε να εφαρμόζεται κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό. Διαπιστώσαμε ότι το νομικό πλαίσιο προβλέπει μια μακρά σειρά προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους, ώστε η Επιτροπή να εφαρμόσει υποχρεωτική καθαρή δημοσιονομική διόρθωση. Η Επιτροπή οφείλει επίσης να εξετάζει την αναλογικότητα της δημοσιονομικής διόρθωσης που προτίθεται να προτείνει, διαδικασία που βασίζεται σε τρεις επιπλέον προϋποθέσεις (βλέπε [παράρτημα II](#)).

26 Για να είναι αποτελεσματικές, οι υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις πρέπει να εφαρμόζονται στις ανάλογες περιπτώσεις. Ωστόσο, σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις μπορούν να εφαρμόζονται μόνο σε περίπτωση παρατυπιών που υποδεικνύουν σοβαρή ανεπάρκεια στη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων. Οι εν λόγω παρατυπίες μπορούν να οφείλονται μόνο σε πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα. Οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές, κατά την άσκηση των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων, δεν αποτελούν οικονομικούς φορείς και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να διαπράξουν παρατυπίες, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία. Ως εκ τούτου, σε καταστάσεις που ενέχουν υψηλότατο κίνδυνο για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, όταν μια αρχή προγράμματος δεν διασφαλίζει την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων¹⁷, η αδυναμία αυτή δεν μπορεί από μόνη της να

¹⁷ Παράρτημα IV του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 480/2014 της Επιτροπής.

οδηγήσει στην εφαρμογή υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης από την Επιτροπή.

Το νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε για την περίοδο 2021-2027 δεν έφερε σημαντικές βελτιώσεις σε σύγκριση με όσα ίσχυαν την περίοδο 2014-2020

27 Η νομοθεσία για την περίοδο 2021-2027 θα έπρεπε να έχει βασιστεί σε εκείνη της προηγούμενης περιόδου και να διορθώνει τις αδυναμίες της. Εξετάσαμε αν αυτό όντως ισχύει.

28 Μια από τις σημαντικότερες απλουστεύσεις που χαρακτηρίζουν το νέο νομικό πλαίσιο είναι ότι, ακόμη και ελλείψει σοβαρής ανεπάρκειας του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων, η Επιτροπή οφείλει να προβεί σε υποχρεωτική καθαρή δημοσιονομική διόρθωση, εάν η παράτυπη δαπάνη περιλαμβάνεται σε λογαριασμούς που έχει εγκρίνει. Ωστόσο, η νέα αυτή διάταξη μπορεί να εφαρμοστεί μόνο όταν η παρατυπία «δεν εντοπίστηκε ούτε αναφέρθηκε από το κράτος μέλος»¹⁸. Αυτό σημαίνει ότι, εάν ένα κράτος μέλος εντοπίσει και αναφέρει παρατυπία, αλλά δεν τη διορθώσει, η Επιτροπή δεν μπορεί να προβεί σε υποχρεωτική καθαρή δημοσιονομική διόρθωση.

29 Σημειώνουμε επίσης ότι, κατά την περίοδο 2014-2020, σοβαρές ανεπάρκειες στο σύστημα διαχείρισης και δικλίδων, αποδεικνυόμενες από παρατυπίες, μπορούσαν να οδηγήσουν σε υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις, συνεπαγόμενες την οριστική μείωση της χρηματοδότησης της ΕΕ προς το κράτος μέλος λόγω τόσο της σοβαρής ανεπάρκειας όσο και των παρατυπιών. Κατά την περίοδο 2021-2027, η ίδια κατάσταση θα οδηγούσε σε διαφορετικό αποτέλεσμα, καθώς μόνο οι εντοπισθείσες παρατυπίες μπορούν να οδηγήσουν σε υποχρεωτική καθαρή δημοσιονομική διόρθωση¹⁹.

30 Όσον αφορά τον καθορισμό προθεσμιών για την έναρξη της διαδικασίας δημοσιονομικής διόρθωσης, δεν υπάρχει αλλαγή σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο (βλέπε σημεία 22-24). Το νέο νομικό πλαίσιο δεν περιέχει σχετικές ρυθμίσεις και δεν προβλέπεται ακόμη συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για τα διάφορα στάδια της διαδικασίας εφαρμογής δημοσιονομικών διορθώσεων από την Επιτροπή.

---

¹⁸ Άρθρο 104, παράγραφος 1, στοιχείο β), του ΚΚΔ 2021/1060.

¹⁹ Άρθρο 104, παράγραφος 4, του ΚΚΔ 2021/1060.

Αν και η ίδια η Επιτροπή έχει εγκρίνει μία μόνο απόφαση για δημοσιονομική διόρθωση, έχει προτείνει την εφαρμογή διορθώσεων από τα κράτη μέλη

31 Η Επιτροπή υπέχει νομική υποχρέωση να εφαρμόζει δημοσιονομικές διορθώσεις όταν είναι αναγκαίο. Εξετάσαμε κατά πόσον εφάρμοσε τις αναγκαίες δημοσιονομικές διορθώσεις στις περιπτώσεις που, στο πλαίσιο είτε των δικών της είτε των δικών μας, ελέγχων εντοπίστηκαν παρατυπίες. Ακόμη, εξετάσαμε κατά πόσον επέβαλε τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις για παρατυπίες που αποδεικνύουν την ύπαρξη σοβαρών ανεπαρκειών στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων των κρατών μελών.

Τα κράτη μέλη προέβησαν σε δημοσιονομικές διορθώσεις βάσει των ελέγχων της Επιτροπής και των ελεγκτικών ευρημάτων του ΕΕΣ

32 Η Επιτροπή οφείλει να προβαίνει σε δημοσιονομικές διορθώσεις ώστε να αποκλείει από τη χρηματοδότηση της ΕΕ κάθε δαπάνη που παραβιάζει τη νομοθεσία²⁰. Έως το τέλος Απριλίου 2025, είχε κινήσει 28 τέτοιες διαδικασίες, εκ των οποίων τέσσερις αφορούσαν υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις. Εξ αυτών, 18 περατώθηκαν και μόνο μία κατέληξε σε απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης από την Επιτροπή.

33 Κατά το διάστημα από την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020 έως το κλείσιμο των ετήσιων λογαριασμών του έτους 2024, οι έλεγχοι της Επιτροπής οδήγησαν στην επιβολή δημοσιονομικών διορθώσεων ύψους άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ από τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης δημοσιονομικές διορθώσεις στα κράτη μέλη σε συνέχεια ελεγκτικών ευρημάτων του ΕΕΣ. Τέτοιες περιπτώσεις είχαν ως αποτέλεσμα την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων άνω των 198 εκατομμυρίων ευρώ από τα κράτη μέλη από την έναρξη της περιόδου 2014-2020²¹.

---

²⁰ Άρθρο 85, παράγραφος 1, του ΚΚΔ 1303/2013.

²¹ Παραρτήματα της ΕΕΔ της ΓΔ REGIO για το 2024, σ. 120, και της ΕΕΔ της ΓΔ EMPL για το 2024, σ. 119.

Αδυναμίες στην αξιολόγηση και την εφαρμογή από την Επιτροπή των δημοσιονομικών διορθώσεων που προκύπτουν από ελεγκτικά ευρήματά της

34 Η Επιτροπή υποχρεούται να κινεί διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης όταν, στο πλαίσιο των ελέγχων της, διαπιστώνονται παρατυπίες ή/και σοβαρές ανεπάρκειες σε σύστημα διαχείρισης και δικλίδων. Εξετάσαμε κατά πόσον προέβη σε δημοσιονομικές διορθώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και την καθοδήγηση που η ίδια έχει εκδώσει. Αναλύσαμε επίσης τον έγκαιρο χαρακτήρα των ενεργειών της, με βάση τις περιπτώσεις του δείγματος.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή προσδιόρισε εσφαλμένα το ύψος των προτεινόμενων διορθώσεων

35 Δημοσιονομικές διορθώσεις μπορούν να εφαρμοστούν μόνο σε δαπάνες που έχουν ήδη δηλωθεί στην Επιτροπή. Ο προσδιορισμός του ποσού βασίζεται στις διαπιστωμένες μεμονωμένες περιπτώσεις παρατυπιών. Όταν ο ακριβής προσδιορισμός του ποσού δεν είναι δυνατός, μπορεί να εφαρμοστεί κατ' αποκοπήν διόρθωση²². Στην περίπτωση αυτή, οι αρχές ελέγχου των κρατών μελών πρέπει να συνεχίσουν να επαληθεύουν τις δαπάνες που δηλώνονται στη συνέχεια²³. Βάσει δείγματος 16 ελέγχων που διενήργησε η Επιτροπή, εξετάσαμε τη φύση των δημοσιονομικών διορθώσεων που πρότεινε.

36 Εντοπίσαμε τρεις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή πρότεινε συστημική κατ' αποκοπή διόρθωση, ενώ θα έπρεπε να είχε υπολογίσει το σχετικό ποσό βάσει των διαπιστωμένων μεμονωμένων περιπτώσεων (ποσοτικοποιήσιμων) σφαλμάτων. Σε μία από αυτές, πρότεινε προληπτικές κατ' αποκοπή μειώσεις των δαπανών που θα δηλώνονταν μελλοντικά, τις οποίες χαρακτήρισε εσφαλμένα διορθώσεις. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή συμφώνησε με το κράτος μέλος ότι η αρχή ελέγχου δεν χρειαζόταν να ελέγχει τις συμβάσεις που καλύπτονταν από την κατ' αποκοπή μείωση, κάτι που αντιβαίνει στο δίκαιο της ΕΕ (βλέπε [πλαίσιο 1](#)).

²² Άρθρα 85 και 144, παράγραφος 1, του ΚΚΔ 1303/2013.

²³ Αυτόθι, άρθρο 127, παράγραφος 1.

Πλαίσιο 1

Η Επιτροπή πρότεινε μειωμένη συστημική κατ' αποκοπή διόρθωση αντί για υψηλότερες μεμονωμένες

Κατά τη διάρκεια ελέγχου συμμόρφωσης στη Σλοβακία, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δύο συμβάσεις είχαν ανατεθεί εσφαλμένα σε οικονομικούς φορείς των οποίων η συμμετοχή δεν θα έπρεπε να είχε γίνει δεκτή λόγω σοβαρής παραβίασης επαγγελματικών υποχρεώσεων. Σύμφωνα με την καθοδήγηση που έχει εκδώσει για τις δημοσιονομικές διορθώσεις, πρότεινε διόρθωση 25 % επί του συνόλου των δαπανών στο πλαίσιο των εν λόγω συμβάσεων. Όμως, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δημοσιονομικής διόρθωσης που ακολούθησε, διαπιστώθηκε ότι η ίδια παρατυπία μπορεί να αφορούσε και τις 46 συμβάσεις. Η Επιτροπή συμφώνησε να εφαρμόσει κατ' αποκοπή διόρθωση 10 % σε όλες αυτές τις συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δύο που είχαν ελεγχθεί αρχικά. Δεδομένου ότι η Επιτροπή είχε εντοπίσει την παρατυπία στις συγκεκριμένες συμβάσεις, το ποσό των παράτυπων δαπανών θα μπορούσε να είχε προσδιοριστεί και να είχε επιβληθεί δημοσιονομική διόρθωση 25 %. Η Επιτροπή δεν εξέτασε μία προς μία τις υπόλοιπες 46 συμβάσεις, ούτε έλαβε αποτελέσματα τέτοιας εξέτασης από το κράτος μέλος. Αντ' αυτού, σε αυτές εφαρμόστηκε κατ' αποκοπήν διόρθωση 10 %.

Η Επιτροπή ζήτησε μειώσεις για μη δηλωθείσες δαπάνες και απέκλεισε τις σχετικές συμβάσεις από μελλοντικούς ελέγχους

Στο πλαίσιο ελέγχου της, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σύστημα διαχείρισης και δικλίδων της Ουγγαρίας για τις δημόσιες συμβάσεις λειτουργούσε μόνον εν μέρει και ότι απαιτούνταν ουσιαστικές βελτιώσεις. Ζήτησε λοιπόν από τις ουγγρικές αρχές να εφαρμόσουν κατ' αποκοπή δημοσιονομική διόρθωση 10 % σε όλες τις δηλωθείσες δαπάνες, με αποτέλεσμα το κράτος μέλος να αναφέρει μείωση κατά 157,2 εκατομμύρια ευρώ. Επιπλέον, η εν λόγω κατ' αποκοπή μείωση προτάθηκε να εφαρμοστεί και στις μελλοντικές δαπάνες στο πλαίσιο όλων των σχετικών συμβάσεων και χαρακτηρίστηκε εσφαλμένα διόρθωση. Η Επιτροπή συμφώνησε με την αρχή ελέγχου ότι η τελευταία δεν θα χρειαζόταν να ελέγχει στο μέλλον τις συμβάσεις που υπόκεινται στην κατ' αποκοπή διόρθωση (παρά μόνο σε περίπτωση μεταγενέστερων γεγονότων).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

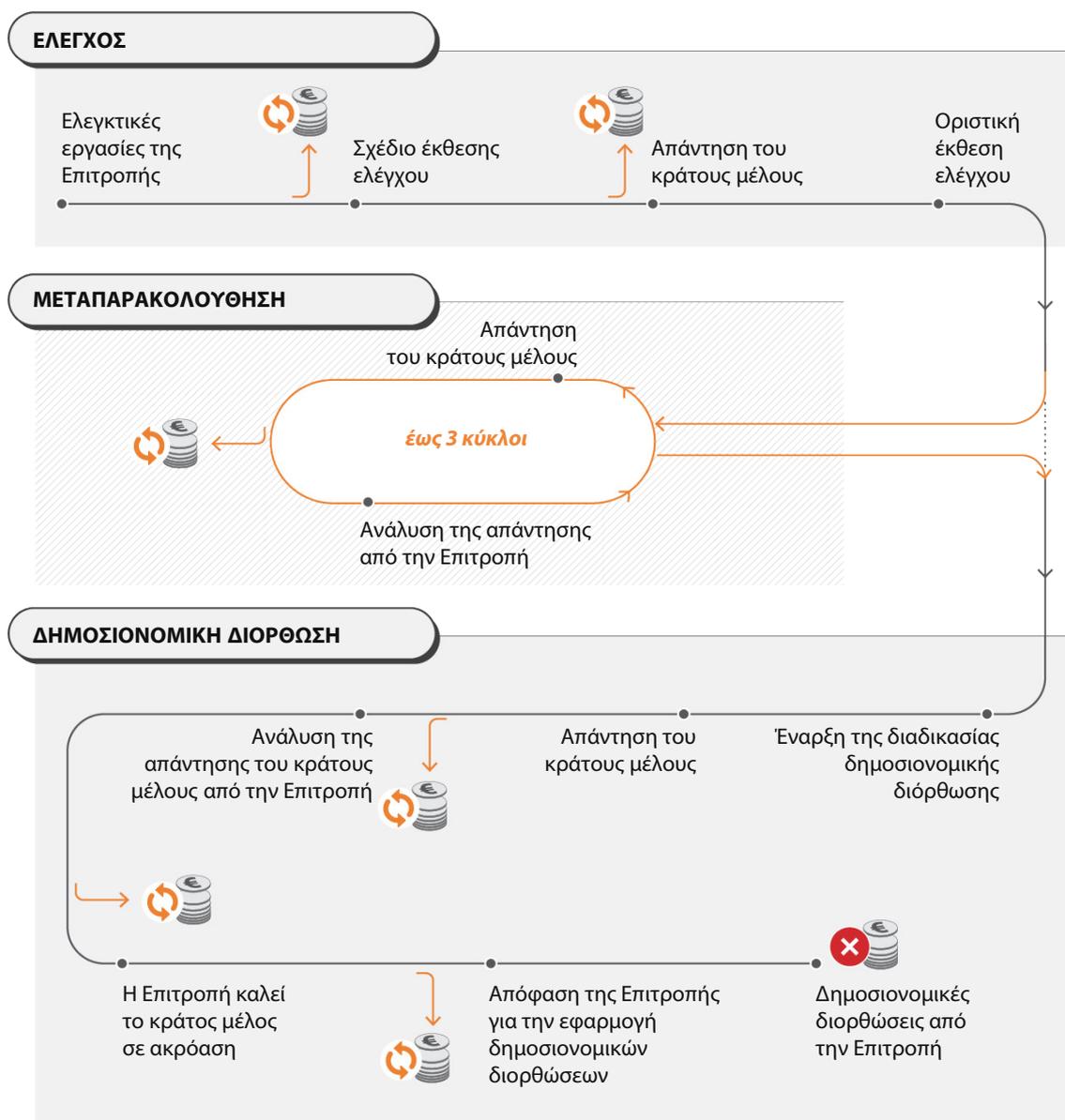
Η Επιτροπή καθυστερούσε να κινήσει διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης μετά την τελική έκθεση ελέγχου της, αν βέβαια κινούσε τελικά τέτοια διαδικασία

37 Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, η Επιτροπή κινεί διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης κοινοποιώντας τα προσωρινά συμπεράσματά της στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Ωστόσο, δεν προβλέπεται ακριβώς πότε πρέπει να κινεί τη διαδικασία αυτή (βλέπε σημεία **22-24**). Κατά την άποψή μας, προκειμένου να αποφεύγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, αυτό θα μπορούσε να γίνεται αμέσως μετά την οριστικοποίηση της τελικής έκθεσης ελέγχου, στην οποία παρουσιάζονται τα τελικά ευρήματα, τα συμπεράσματα και οι συστάσεις του ελεγκτικού προσωπικού της Επιτροπής.

38 Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή δεν κινούσε τις διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης αμέσως μετά την έγκριση της τελικής έκθεσης ελέγχου. Αν και η διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης περιγράφεται λεπτομερώς στη νομοθεσία, η Επιτροπή ξεκινά με έναν ή περισσότερους γύρους μεταπαρακολούθησης, παρέχοντας επιπλέον χρόνο στα κράτη μέλη για να παρουσιάσουν πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία (βλέπε **παράρτημα Ι**). Η διαδικασία αυτή δεν προβλέπεται στη νομοθεσία. Στις 16 υποθέσεις του δείγματός μας (που αφορούσαν 10 διαφορετικά κράτη μέλη), από την ημερομηνία έγκρισης της τελικής έκθεσης ελέγχου της Επιτροπής μέχρι την περάτωση του σταδίου μεταπαρακολούθησης που περιγράφεται ανωτέρω μεσολάβησαν κατά μέσο όρο 588 ημέρες. Διαπιστώσαμε ότι η καθυστέρηση αυτή οφειλόταν σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι οι παρατηρήσεις που διατυπώνονται στις τελικές εκθέσεις ελέγχου δεν τεκμηριώνονται επαρκώς και δεν περιλαμβάνουν πάντοτε τελική θέση. Στις περιπτώσεις αυτές, χρειάστηκε να πραγματοποιηθούν πρόσθετες ελεγκτικές εργασίες μετά την τελική έκθεση ελέγχου, ώστε να προσδιοριστεί το ακριβές ύψος των αναγκαίων δημοσιονομικών διορθώσεων.

39 Η διάρκεια της διαδικασίας εξαρτάται επίσης από τον χρόνο που απαιτείται για την επίτευξη συμφωνίας, προσέγγιση την οποία προτιμά η Επιτροπή, καθώς έτσι αποτρέπονται πιθανές μεταγενέστερες και χρονοβόρες νομικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων ανταλλαγών σχετικά με την αναλογικότητα των διορθώσεων (βλέπε σημείο **06**). Σε 14 από τις 16 υποθέσεις του δείγματός μας, η Επιτροπή και το κράτος μέλος κατέληξαν σε συμφωνία στο στάδιο της μεταπαρακολούθησης. Τέτοια συμφωνία μπορεί να επιτευχθεί σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, όπως φαίνεται στο **γράφημα 4**. Στις άλλες δύο περιπτώσεις, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης, κατά τη διάρκεια της οποίας επιτεύχθηκε επίσης συμφωνία. Ως εκ τούτου, οι δύο αυτές διαδικασίες περατώθηκαν και αυτές χωρίς οριστική μείωση της ενωσιακής χρηματοδότησης.

Γράφημα 4 – Διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης σε συνέχεια ελέγχων της Επιτροπής

 Σε περίπτωση συμφωνίας, οι δημοσιονομικές διορθώσεις από το κράτος μέλος επιτρέπουν την επαναχρησιμοποίηση της χρηματοδότησης της ΕΕ

 Σε περίπτωση διαφωνίας, η δημοσιονομική διόρθωση από την Επιτροπή έχει ως αποτέλεσμα την οριστική μείωση της χρηματοδότησης της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του κανονισμού αριθ. 1303/2013 και της πρακτικής της Επιτροπής.

Μετά την κίνησή της από την Επιτροπή, η διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης διαρκεί περισσότερα από δύο χρόνια

40 Η διάρκεια των βασικών σταδίων μιας διαδικασίας δημοσιονομικής διόρθωσης δεν πρέπει να υπερβαίνει την αναγκαία, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ με τον αποκλεισμό των παράτυπων δαπανών που εντοπίζονται. Στις δύο περιπτώσεις του δείγματός μας στις οποίες η Επιτροπή κίνησε διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης, αυτή διήρκεσε 812 και 893 ημέρες (2,2 και 2,5 χρόνια) αντίστοιχα (βλέπε [πλαίσιο 2](#)). Εάν συνυπολογιστεί η διάρκεια των σταδίων της μεταπαρακολούθησης, η Επιτροπή ασχολήθηκε με αυτές τις δύο υποθέσεις συνολικά 1 220 και 1 331 ημέρες (3,3 και 3,7 χρόνια) αντίστοιχα.

Πλαίσιο 2

Χρονοβόρες ανταλλαγές που οδήγησαν σε μείωση του ποσού των δημοσιονομικών διορθώσεων

Σε συνέχεια ελέγχου σχετικά με γερμανικό επιχειρησιακό πρόγραμμα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αναθέτουσα αρχή είχε αναθέσει εσφαλμένα μια σύμβαση, καθώς δεν είχαν τηρηθεί οι εφαρμοστέοι κανόνες της ΕΕ (υποχρέωση δημοσίευσης σε περίπτωση ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών). Κατά συνέπεια, θα έπρεπε να είχε επιβληθεί δημοσιονομική διόρθωση 100 %, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ίδιας της Επιτροπής, οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής των κανόνων στα κράτη μέλη.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, οι εθνικές αρχές έκριναν ότι δεν συνέτρεχε παραβίαση των ενωσιακών κανόνων. Εντούτοις, το κράτος μέλος εξέφρασε την προθυμία του να αποδεχθεί δημοσιονομική διόρθωση 25 %, παρά τη διαφορετική δική του νομική εκτίμηση, ώστε να ολοκληρωθεί εντός εύλογου διαστήματος η σχετική διαδικασία. 812 ημέρες μετά την κίνηση της επίσημης διαδικασίας δημοσιονομικής διόρθωσης, η Επιτροπή συμφώνησε με την πρόταση αυτή επικαλούμενη λόγους αναλογικότητας.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

Μείωση των δημοσιονομικών διορθώσεων που είχε αρχικά προτείνει η Επιτροπή, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση

41 Οι δημοσιονομικές διορθώσεις πρέπει να βασίζονται στα ποσά που προσδιορίζονται στην τελική έκθεση ελέγχου της Επιτροπής, εκτός αν στη συνέχεια οι υπηρεσίες της αιτιολογήσουν και τεκμηριώσουν διαφορετικό ποσό. Σε δύο περιπτώσεις επί συνόλου 16 ελέγχων που εξετάσαμε (βλέπε [πλαίσιο 3](#)), το ποσό των δημοσιονομικών διορθώσεων που πρότεινε η Επιτροπή ήταν χαμηλότερο από το

αναφερόμενο στην τελική έκθεση ελέγχου, χωρίς η μείωση αυτή να αιτιολογείται επαρκώς (συμπεριλαμβανομένου του τρόπου εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας).

Πλαίσιο 3

Αδικοιολόγητες μειώσεις του ποσού των δημοσιονομικών διορθώσεων

Το 2018, στο πλαίσιο ελέγχου συμμόρφωσης σλοβακικού επιχειρησιακού προγράμματος (βλέπε το παράδειγμα που αφορά τη Σλοβακία στο [πλαίσιο 1](#)), η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δημόσια σύμβαση ανατέθηκε σε επιχείρηση που θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί λόγω της συμμετοχής της σε καρτέλ. Η τελική έκθεση ελέγχου της Επιτροπής, που εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2019, κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, με βάση τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές, θα έπρεπε να είχε εφαρμοστεί δημοσιονομική διόρθωση 25 %. Τον Ιούλιο του 2020 η Επιτροπή κίνησε διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης, ζητώντας να εντοπιστούν όλες οι συμβάσεις που παρουσίαζαν το ίδιο πρόβλημα και να επιβληθεί δημοσιονομική διόρθωση 25 %. Στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών μας για την ετήσια έκθεση για το 2022²⁴ καταλήξαμε επίσης στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε εφαρμόσει δημοσιονομική διόρθωση 25 % και στις 48 σχετικές συμβάσεις, ήτοι πρόσθετη δημοσιονομική διόρθωση ύψους 145 εκατομμυρίων ευρώ.

Ωστόσο, η Επιτροπή περάτωσε τη διαδικασία τον Ιανουάριο του 2023, αναφέροντας στη σχετική επιστολή ότι η Σλοβακία είχε συμφωνήσει να εφαρμόσει μειωμένη δημοσιονομική διόρθωση 10 % και στις 48 συμβάσεις που περιείχαν σφάλμα. Κατά τη γνώμη μας, η μείωση αυτή δεν αιτιολογούνταν επαρκώς.

Παρόμοια περίπτωση καταγράφηκε στη Γερμανία (βλέπε [πλαίσιο 2](#)), όπου εφαρμόστηκε δημοσιονομική διόρθωση 25 % αντί του 100 % που προβλέπει η καθοδήγηση της Επιτροπής για το συγκεκριμένο είδος παρατυπίας, χωρίς να υπάρχει άλλος επαρκώς τεκμηριωμένος λόγος πλην της αρχής της αναλογικότητας.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

²⁴ Ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για το 2022.

Η Επιτροπή δεν προέβη σε δημοσιονομικές διορθώσεις βάσει ελεγκτικών ευρημάτων του ΕΕΣ, αλλά ζήτησε από τα κράτη μέλη να το πράξουν

42 Η Επιτροπή οφείλει να δίνει συνέχεια στα αποτελέσματα των ελεγκτικών εργασιών του ΕΕΣ στο πλαίσιο της δήλωσης διασφάλισης και, όταν χρειάζεται, να προβαίνει σε δημοσιονομικές διορθώσεις²⁵. Το ΕΕΣ παρουσιάζει επισήμως την τελική ανάλυσή του με τη μορφή επιστολής περαίωσης, βάσει της οποίας η Επιτροπή πρέπει να συναγάγει τα συμπεράσματά της. Αξιολογήσαμε τις σχετικές ενέργειες της Επιτροπής για δείγμα 15 ελέγχων του ΕΕΣ, στο πλαίσιο των οποίων είχαν εντοπιστεί ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα κατά την περίοδο 2017-2021. Η περίοδος αυτή επελέγη ώστε να έχουν ολοκληρωθεί τυχόν ενέργειες μεταπαρακολούθησης.

Καθυστερήσεις στη μεταπαρακολούθηση των ευρημάτων του ΕΕΣ και παράλειψη κίνησης διαδικασιών δημοσιονομικής διόρθωσης

43 Όσον αφορά τη συνέχεια που έδωσε η Επιτροπή στα ευρήματα του ΕΕΣ, εντοπίσαμε προβλήματα συγκρίσιμα με εκείνα που διαπιστώσαμε στο πλαίσιο της μεταπαρακολούθησης των δικών της ελέγχων (βλέπε σημεία **37-40**). Το κανονιστικό πλαίσιο δεν προβλέπει ρητά προθεσμίες εντός των οποίων η Επιτροπή οφείλει να συναγάγει τα συμπεράσματά της και να κινήσει διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης (σημεία **22-24**). Οι εσωτερικές διαδικασίες της προβλέπουν ότι, κατά κανόνα, εντός τριών μηνών από την επιστολή περαίωσης του ΕΕΣ, αποστέλλεται στο κράτος μέλος επιστολή παρακολούθησης.

44 Στις περιπτώσεις των 15 ελέγχων του ΕΕΣ που συμπεριλάβαμε στο δείγμα μας, η Επιτροπή χρειάστηκε κατά μέσο όρο περισσότερο από έναν χρόνο για να αποστείλει επιστολή παρακολούθησης. Σε μία περίπτωση, απέστειλε την πρώτη τέτοια επιστολή περισσότερο από τέσσερα χρόνια μετά την παραλαβή της επιστολής περαίωσης του ΕΕΣ. Συνολικά, η διαδικασία μεταπαρακολούθησης για τις 15 υποθέσεις του δείγματός μας διήρκεσε κατά μέσο όρο περισσότερο από τρία χρόνια.

---

²⁵ Άρθρο 144, παράγραφος 3, του ΚΚΔ 1303/2013.

45 Σύμφωνα με την καθοδήγηση της Επιτροπής, όταν το κράτος μέλος δεν αποδέχεται τις δημοσιονομικές διορθώσεις που προτείνονται στην επιστολή παρακολούθησης, πρέπει να κινείται διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης. Στο δείγμα των 15 ελέγχων του ΕΕΣ που εξετάσαμε, εντοπίσαμε επτά περιπτώσεις στις οποίες αυτό δεν συνέβη. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη δεν αποδέχθηκαν τις διορθώσεις και η Επιτροπή ενεπλάκη σε χρονοβόρες ανταλλαγές μαζί τους χωρίς να κινήσει τη διαδικασία.

Ποσοτικοποιήσιμα ευρήματα του ΕΕΣ αγνοήθηκαν χωρίς επαρκή αιτιολόγηση

46 Όταν η Επιτροπή στηρίζει τη θέση της σε εκθέσεις ελέγχου του ΕΕΣ, οφείλει να εξάγει δικά της συμπεράσματα σχετικά με τις δημοσιονομικές συνέπειες²⁶. Πρέπει δε να τεκμηριώνει την τελική θέση της. Το δείγμα των 15 ελέγχων του ΕΕΣ περιλάμβανε 44 επιμέρους σφάλματα. Η Επιτροπή δεν συμφώνησε με την εκτίμησή μας για δύο από αυτά, δεσμεύθηκε όμως να εξετάσει και να μεταπαρακολουθήσει τις υπόλοιπες 42 παρατηρήσεις, και να προβεί στις αναγκαίες διορθώσεις στο μέτρο του νομικά εφικτού²⁷. Συγκεκριμένα:

- δύο παρατηρήσεις παρέμεναν εκκρεμείς κατά τον χρόνο του ελέγχου μας, επειδή το οικείο κράτος μέλος δεν είχε κάνει δεκτές τις δημοσιονομικές διορθώσεις που είχε προτείνει η Επιτροπή·
- δεκατέσσερις παρατηρήσεις κατέληξαν σε δημοσιονομικές διορθώσεις από τα κράτη μέλη·
- η εξέταση έξι παρατηρήσεων περατώθηκε χωρίς να επιβληθούν δημοσιονομικές διορθώσεις, μολονότι η Επιτροπή τις είχε αρχικά προτείνει. Σε συνέχεια περαιτέρω ανταλλαγών επιχειρημάτων με το κράτος μέλος, οι προταθείσες διορθώσεις αποσύρθηκαν, ενίοτε χωρίς βάσιμη αιτιολογία (βλέπε παράδειγμα στο [πλαίσιο 4](#))·

²⁶ Άρθρο 144, παράγραφος 3, του ΚΚΔ 1303/2013.

²⁷ Σημείο 5.14 των απαντήσεων της Επιτροπής στην [ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για το 2020](#).

Πλαίσιο 4

Ακύρωση δημοσιονομικών διορθώσεων που είχαν προταθεί χωρίς βάσιμη αιτιολογία

Το ΕΕΣ απέστειλε επιστολή περαίωσης επισημαίνοντας δύο σφάλματα σε επιχειρησιακό πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης στην Τσεχία. Σχεδόν έναν χρόνο αργότερα, η Επιτροπή πρότεινε τις αντίστοιχες δημοσιονομικές διορθώσεις. Οι εθνικές αρχές αποδέχθηκαν τη διόρθωση για μία από τις πράξεις, αλλά δεν συμφώνησαν με την άλλη, προβάλλοντας επιχειρήματα παρόμοια με εκείνα που είχαν διατυπώσει στην απάντησή τους προς το ΕΕΣ. Αφού ανέλυσε τα επιχειρήματα του κράτους μέλους, η Επιτροπή απέστειλε δεύτερη επιστολή παρακολούθησης, επιβεβαιώνοντας τη δημοσιονομική διόρθωση που είχε προτείνει αρχικά. Οι τσεχικές αρχές απάντησαν ότι δεν την αποδέχονται, χωρίς να προβάλουν νέα επιχειρήματα.

Η Επιτροπή δεν κίνησε διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης. Αντ' αυτού, απέστειλε επιστολή περαίωσης τον Μάρτιο του 2025, αποδεχόμενη τη θέση του κράτους μέλους, χωρίς οι εθνικές αρχές να έχουν παρουσιάσει νέα πραγματικά περιστατικά στην οριστική απάντησή τους.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

- είκοσι υποθέσεις περατώθηκαν μετά την αξιολόγηση της Επιτροπής, χωρίς όμως να προταθούν δημοσιονομικές διορθώσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η σχετική αιτιολόγηση της Επιτροπής ήταν ανεπαρκής (βλέπε παράδειγμα στο [πλαίσιο 5](#)).

Πλαίσιο 5

Εντοπίστηκαν μη επιλέξιμες δαπάνες, αλλά δεν ζητήθηκε η εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων

Στο πλαίσιο της μεταπαρακολούθησης των παρατηρήσεων του ΕΕΣ σχετικά με επιχειρησιακό πρόγραμμα στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία (Γερμανία), η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι γερμανικές αρχές δήλωναν συστηματικά όχι μόνο τις δαπάνες που όντως πραγματοποιούσε ο δικαιούχος, αλλά και τις άμεσες δαπάνες των συμμετεχόντων στην κατάρτιση. Η πρακτική αυτή δεν συνάδει με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας²⁸. Συνεπώς, το 50 % των δαπανών που δηλώθηκαν στην Επιτροπή δεν ήταν επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από την ΕΕ.

Αντί να εφαρμόσει δημοσιονομικές διορθώσεις για τον αποκλεισμό των εν λόγω μη επιλέξιμων δαπανών, η Επιτροπή περάτωσε την εξέταση του ευρήματος χωρίς δημοσιονομική διόρθωση. Κατέληξε δε στο συμπέρασμα ότι τυχόν υπεραντιστάθμιση θα είχε προσωρινό μόνον χαρακτήρα, καθώς θα αντισταθμιζόταν από τεκμηριωμένες πρόσθετες δαπάνες έως το κλείσιμο. Η δυνατότητα μελλοντικού συμψηφισμού δεν προβλεπόταν στη νομοθεσία και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν εφάρμοσε τις δημοσιονομικές διορθώσεις που απαιτούνται σε περίπτωση παράτυπων δαπανών²⁹.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

Οι διατάξεις της περιόδου 2014-2020 για τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις, όπως εφαρμόστηκαν από την Επιτροπή, δεν απέφεραν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα

47 Ως αντίδραση στην αύξηση του ποσοστού σφάλματος που ανέφερε το ΕΕΣ στην ετήσια έκθεσή του για το 2012, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση³⁰ σχετικά με τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις (βλέπε σημείο 08). Αυτές αποσκοπούσαν στην προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ και έχουν μεγαλύτερο αποτρεπτικό αποτέλεσμα, καθώς τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη χάνουν αυτό το μέρος της ενωσιακής χρηματοδότησης που τους είχε διατεθεί και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να επαναχρησιμοποιήσουν τα διορθωμένα και ανακτηθέντα ποσά. Οι διατάξεις αυτές σκοπό έχουν να ενθαρρύνουν τα κράτη μέλη να εντοπίζουν, να

²⁸ Άρθρα 65, παράγραφος 2, και 67, παράγραφος 1, στοιχείο α, του ΚΚΔ 1303/2013.

²⁹ Άρθρο 144, παράγραφος 1, στοιχείο γ), του ΚΚΔ 1303/2013.

³⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2013) 934 final.

αναφέρουν και να διορθώνουν τα ίδια τυχόν σφάλματα, βελτιώνοντας έτσι τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων.

48 Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή ανέφερε ότι, αν και οι διορθώσεις αυτού του είδους αποτελούσαν μέχρι τότε την εξαίρεση και όχι τον κανόνα, το σύστημα που θεσπίστηκε για την περίοδο 2014-2020 δεν της παρέχει διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη λήψη απόφασης σχετικά με την επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης, και ότι οι διορθώσεις αυτές στον τομέα της συνοχής θα εφαρμόζονταν πλέον συστηματικά σε περίπτωση σοβαρών ανεπαρκειών. Θα ακολουθούσε δηλαδή την προσέγγιση που εφαρμόζε και στον τομέα της γεωργίας, όπου οι διορθώσεις αυτές αποτελούσαν ήδη τον κανόνα³¹.

49 Ωστόσο, η Επιτροπή ενέκρινε τελικά την πρώτη απόφασή της περί επιβολής υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης περισσότερο από μία δεκαετία αργότερα, τον Σεπτέμβριο του 2025. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας, κίνησε τρεις ακόμη διαδικασίες για υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις. Μία άλλη διαδικασία που κινήθηκε από την Επιτροπή το 2020 διακόπηκε λόγω έλλειψης νομικής βάσης.

50 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ύπαρξη και μόνο των νομικών διατάξεων για τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις λειτουργεί αποτρεπτικά, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να λαμβάνουν αυξημένα διορθωτικά μέτρα για την αποφυγή τους³². Ωστόσο, κανένα στοιχείο δεν συνηγορεί υπέρ αυτής της αιτιώδους σχέσης, η οποία μάλιστα έρχεται σε αντίθεση με τον ισχυρισμό που προβλήθηκε στην ανακοίνωση του 2013, ότι οι υποχρεωτικές καθαρές διορθώσεις θα καταστούν ο κανόνας. Επιπλέον, τα σταθερά υψηλά ποσοστά σφάλματος που αναφέρουμε στις ετήσιες εκθέσεις μας (βλέπε [γράφημα 1](#)), όπως και τα ελεγκτικά ευρήματα της Επιτροπής (βλέπε σημείο [33](#)), υποδηλώνουν ότι το όποιο αποτρεπτικό αποτέλεσμα δεν είναι αρκετό.

---

³¹ Αυτόθι.

³² ΕΕΔ της ΓΔ REGIO για το 2024, σ. 40, και ΕΕΔ της ΓΔ EMPL για το 2024, σ. 55.

51 Επιλέξαμε δείγμα 14 ελέγχων της Επιτροπής και δύο ελέγχων του ΕΕΣ, στο πλαίσιο των οποίων εντοπίστηκαν σημαντικά σφάλματα που θα μπορούσαν να έχουν οδηγήσει σε υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις από την Επιτροπή. Αναλύσαμε τις περιπτώσεις αυτές για να αξιολογήσουμε πώς η Επιτροπή καθόρισε τα κριτήρια για τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις, καθώς και κατά πόσον τα εφάρμοσε ορθά και με συνέπεια. Στις περιπτώσεις στις οποίες τα κριτήρια πληρούνταν και έπρεπε να επιβληθούν υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις, εξετάσαμε αν η Επιτροπή εφάρμοσε τον σωστό συντελεστή και αν υπήρξαν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

Η καθοδήγηση και τα κριτήρια της Επιτροπής για τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις δεν είναι επαρκώς σαφή και συχνά δεν εφαρμόζονται με συνέπεια

52 Οι νομοθετικές διατάξεις³³ ορίζουν τρεις προϋποθέσεις, οι οποίες, εφόσον πληρούνται, πρέπει να οδηγούν στην άμεση εφαρμογή υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων από την Επιτροπή:

- 1) η Επιτροπή ή το ΕΕΣ εντοπίζει **παρατυπίες**.
- 2) οι παρατυπίες που εντοπίστηκαν υποδεικνύουν την ύπαρξη **σοβαρής ανεπάρκειας** στην αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και δικλίδων.
- 3) η σοβαρή ανεπάρκεια:
  - α) **δεν έχει εντοπιστεί** στον φάκελο διασφάλισης ούτε σε οποιαδήποτε άλλη έκθεση ελέγχου της αρχής ελέγχου που υποβλήθηκε στην Επιτροπή, και δεν έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα πριν από την ημερομηνία εντοπισμού της από την Επιτροπή ή το ΕΕΣ.
  - β) δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο κατάλληλων διορθωτικών μέτρων από το κράτος μέλος πριν από την ημερομηνία εντοπισμού από την Επιτροπή ή το ΕΕΣ.

Εξετάσαμε τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή αξιολόγησε την εκπλήρωση αυτών των σωρευτικών προϋποθέσεων στους 16 ελέγχους του δείγματός μας.

---

³³ Άρθρο 145, παράγραφος 7, του ΚΚΔ 1303/2013.

Εντοπίζεται παρατυπία;

53 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, **παρατυπίες** μπορούν να διαπραχθούν μόνο από οικονομικό φορέα, ο οποίος δεν είναι αρμόδια για πρόγραμμα αρχή στο πλαίσιο της άσκησης του ρόλου αυτού. Επισημάναμε ότι ούτε στην καθοδήγηση της Επιτροπής ούτε, ιδίως, στο τυποποιημένο έγγραφο εργασίας της για την απόφαση σχετικά με τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις, προβλέπεται αξιολόγηση του κατά πόσον το εντοπισθέν σφάλμα πληροί τα κριτήρια του ορισμού της παρατυπίας³⁴. Εντοπίσαμε δύο περιπτώσεις σοβαρών ανεπαρκειών που προκλήθηκαν από αρμόδιες για προγράμματα αρχές τις οποίες αξιολόγησε η Επιτροπή, αλλά κατέληξε σε διαφορετικά συμπεράσματα ως προς το εάν οι ανεπάρκειες αυτές οδήγησαν σε παρατυπίες. Στη μία, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα κριτήρια για την εφαρμογή υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης δεν πληρούνταν, καθώς η σοβαρή ανεπάρκεια είχε προκληθεί από τις αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές, οι οποίες ενεργούσαν στο πλαίσιο του ρόλου τους αυτού (και δεν εντοπίστηκαν παρατυπίες σε μεμονωμένες περιπτώσεις). Στην άλλη, η σοβαρή ανεπάρκεια και τα σχετικά αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά οφείλονταν σε ενέργειες των αρμόδιων για το πρόγραμμα αρχών οι οποίες ενεργούσαν στο πλαίσιο του ρόλου τους αυτού. Η Επιτροπή έκρινε ότι τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά συνιστούσαν παρατυπίες στο επίπεδο των οικονομικών φορέων και κίνησε διαδικασία υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης.

Διαπιστώνεται η ύπαρξη σοβαρής ανεπάρκειας;

54 Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη διαπίστωση της ύπαρξης σοβαρής ανεπάρκειας χρησιμοποιούνταν μόνο για παρατυπίες εντοπιζόμενες κατά τους ελέγχους συμμόρφωσης που διενεργεί η ίδια. Οι παρατυπίες που εντοπιζόνταν στο πλαίσιο ελέγχων άλλων ειδών, όπως οι θεματικοί ή οι έλεγχοι έγκαιρης πρόληψης, ή κατά τη μεταπαρακολούθηση των ελέγχων του ΕΕΣ από την Επιτροπή, δεν αξιολογούνταν ως βάση για την εφαρμογή υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων.

---

³⁴ Άρθρο 2, παράγραφος 36, του ΚΚΔ 1303/2013.

55 Επιπλέον, τα κριτήρια που εφαρμόζονται για να διαπιστωθεί αν συντρέχει η δεύτερη προϋπόθεση, ήτοι η ύπαρξη **σοβαρής ανεπάρκειας**, δεν προσδιορίζονται με επαρκή σαφήνεια στις κατευθυντήριες γραμμές της. Ένα σημαντικό ποσοτικό κριτήριο που χρησιμοποιείται είναι το ποσοστό σφάλματος που υπολογίστηκε για το σχετικό επιχειρησιακό πρόγραμμα. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, ποσοστό σφάλματος άνω του 5 % αποτελεί ισχυρή ένδειξη σοβαρής ανεπάρκειας στην αποτελεσματική λειτουργία ενός συστήματος διαχείρισης και δικλίδων επιχειρησιακού προγράμματος.

56 Ένα από τα κριτήρια που όρισε η Επιτροπή αφορά τη συχνότητα των σφαλμάτων: εάν διαπιστώσει σφάλματα σε τρεις ή τέσσερις επί συνόλου οκτώ πράξεων που είχαν προηγουμένως υποβληθεί σε έλεγχο από την αρχή ελέγχου, θεωρεί ότι αυτό υποδηλώνει την ύπαρξη σοβαρής ανεπάρκειας. Στην καθοδήγησή της ορίζονται έξι ακόμη κριτήρια χωρίς περαιτέρω οδηγίες για την αξιολόγησή τους, αφήνοντας μεγάλα περιθώρια ερμηνείας και με αποτέλεσμα την ασυνεπή εφαρμογή τους.

57 Εντοπίσαμε περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπήρχε σοβαρή ανεπάρκεια, μολοντί το συνολικό ποσοστό σφάλματος ήταν χαμηλότερο του 2 %. Σε άλλες περιπτώσεις, ενώ οι έλεγχοί της καταδείκνυαν συνολικό ποσοστό σφάλματος άνω του 10 % και υψηλή συχνότητα σφαλμάτων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχαν σοβαρές ανεπάρκειες στο σύστημα διαχείρισης και δικλίδων (βλέπε παραδείγματα στο [πλαίσιο 6](#)).

Πλαίσιο 6

Ασυνεπής αξιολόγηση συστήματος διαχείρισης και δικλίδων

Σε ένα πρόγραμμα στη Γαλλία, η Επιτροπή εντόπισε πρόσθετα ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα σε τέσσερις από τις οκτώ πράξεις και επανυπολόγισε το συνολικό ποσοστό σφάλματος σε 44 %. Ωστόσο, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε σοβαρή ανεπάρκεια, καθώς δύο δόλιες πράξεις δεν θα μπορούσαν να είχαν εντοπιστεί από την αρχή ελέγχου και το υψηλό ποσοστό σφάλματος οφειλόταν σε μία κυρίως πράξη. Δεν συμμεριζόμαστε την άποψη αυτή, καθώς βασίστηκε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα, γεγονός που υποδεικνύει ευρύτερο συστημικό πρόβλημα.

Στο πλαίσιο άλλου προγράμματος στην Ιταλία, σε τέσσερις από τις οκτώ πράξεις που υπέβαλε σε έλεγχο, η Επιτροπή εντόπισε σφάλματα που δεν είχε εντοπίσει η αρχή ελέγχου και επανυπολόγισε το συνολικό ποσοστό σφάλματος σε 14 %. Ενώ στο σχέδιο έκθεσης ελέγχου της έκρινε ότι το σύστημα διαχείρισης και δικλίδων έπασχε από σοβαρές ανεπάρκειες, στην τελική έκθεσή της ανέτρεψε το συμπέρασμα αυτό, αναφέροντας ότι το πρόβλημα είχε επιλυθεί χάρη στα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των ελεγκτικών ευρημάτων. Δεδομένου ότι η σοβαρή ανεπάρκεια είχε ήδη καταδειχθεί κατά τον χρόνο του ελέγχου, η απόσυρση των παράτυπων ποσών μετά τον εντοπισμό τους από την Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί απόδειξη ουσιαστικής βελτίωσης του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων.

Και στις δύο περιπτώσεις, τα κριτήρια της ίδιας της Επιτροπής κατέδειξαν σαφώς την ύπαρξη σοβαρών ανεπαρκειών, αλλά το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε ήταν άλλο.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

58 Για να διαπιστώσει την ύπαρξη σοβαρής ανεπάρκειας στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων, η Επιτροπή αξιολογεί επίσης 18 βασικές απαιτήσεις (όπως «επαρκείς επαληθεύσεις διαχείρισης»). Εάν το συμπέρασμα είναι ότι λειτουργούν μόνον εν μέρει («απαιτείται ουσιαστική βελτίωση») ή δεν λειτουργούν καθόλου, αυτό πρέπει να θεωρείται ένδειξη σοβαρής ανεπάρκειας³⁵. Στο δείγμα των 16 ελέγχων που εξετάσαμε, εντοπίσαμε πέντε περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχαν σοβαρές ανεπάρκειες, μολονότι είχε κρίνει ότι οι βασικές απαιτήσεις λειτουργούσαν μόνον εν μέρει. Το συμπέρασμα αυτό δεν ήταν σύμφωνο με το νομικό πλαίσιο και είχε ως αποτέλεσμα οι περιπτώσεις αυτές να μην εξεταστούν περαιτέρω με σκοπό την επιβολή υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων.

Είχε ήδη εντοπιστεί, αναφερθεί και διορθωθεί κατάλληλα από το κράτος μέλος η διαπιστωθείσα ανεπάρκεια;

59 Όσον αφορά την τρίτη προϋπόθεση που αναφέρεται στο σημείο **52**, αφότου εντοπιστεί σοβαρή ανεπάρκεια, η Επιτροπή εξακριβώνει αν αυτή είχε ήδη εντοπιστεί και αναφερθεί από το κράτος μέλος και αν είχαν ληφθεί τα ενδεδειγμένα διορθωτικά μέτρα πριν από τον εντοπισμό της από την ίδια ή από το ΕΕΣ.

60 Διαπιστώσαμε ότι στα οριστικά έγγραφα εργασίας της Επιτροπής για την αξιολόγηση της ύπαρξης σοβαρής ανεπάρκειας δεν αναφέρεται η ημερομηνία εντοπισμού, η οποία είναι σημαντική για την εξακρίβωση της ανάγκης εφαρμογής υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης. Από τις έξι περιπτώσεις του δείγματός μας στις οποίες η Επιτροπή διαπίστωσε σοβαρή ανεπάρκεια, σε μία κατέληξε στο εσφαλμένο συμπέρασμα (βλέπε **πλαίσιο 7**) ότι η ανεπάρκεια είχε ήδη εντοπιστεί και ότι το κράτος μέλος είχε προβεί στις ενδεδειγμένες ενέργειες για τη διόρθωσή της.

---

³⁵ Άρθρο 30, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 480/2014.

Πλαίσιο 7

Εσφαλμένη εκτίμηση του χρόνου εντοπισμού και διόρθωσης σοβαρής ανεπάρκειας

Σε σχέση με ένα πρόγραμμα στην Πολωνία, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι σημαντικό μέρος μιας σοβαρής ανεπάρκειας είχε εντοπιστεί, αναφερθεί και διορθωθεί πριν από τον έλεγχό της. Στην πραγματικότητα, η Επιτροπή εντόπισε πρόσθετα ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, τα οποία δεν είχαν εντοπιστεί από την αρχή ελέγχου, σε έξι από τις 11 πράξεις που υπέβαλε σε έλεγχο. Δεδομένης της μεγάλης συχνότητας σφαλμάτων που δεν είχαν εντοπιστεί, αναφερθεί και διορθωθεί δεόντως από το κράτος μέλος, θα έπρεπε να είχε εφαρμοστεί υποχρεωτική καθαρή δημοσιονομική διόρθωση.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

Η Επιτροπή δεν προέβη σε υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις ακόμη και στις περιπτώσεις που το απαιτούσε η νομοθεσία

61 Εφόσον οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων πληρούνται (βλέπε σημείο **52**), η Επιτροπή υποχρεούται να κινήσει τη διαδικασία και να προβεί σε διορθώσεις.

62 Διαπιστώσαμε ότι σε 16 από τις 32 περιπτώσεις (βλέπε στοιχεία **α)** και **γ)** στο σημείο **16)** που ελέγξαμε, οι προϋποθέσεις πληρούνταν και η διαδικασία θα έπρεπε να είχε κινηθεί (όπως επισημαίνεται στο παράδειγμα στο **πλαίσιο 8**). Εντούτοις, μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2025, η Επιτροπή είχε κινήσει τη διαδικασία μόνο σε δύο από τις 16 περιπτώσεις. Καμία από αυτές δεν έχει καταλήξει ακόμη στην εφαρμογή υποχρεωτικής καθακής δημοσιονομικής διόρθωσης.

Πλαίσιο 8

Παρά την ύπαρξη νομικής υποχρέωσης, η Επιτροπή δεν προέβη σε υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις

Στο πλαίσιο ελέγχου συστήματος στην Ουγγαρία, ο οποίος κάλυψε έξι διαφορετικά επιχειρησιακά προγράμματα της περιόδου 2014-2020, το κλιμάκιο ελέγχου της Επιτροπής εντόπισε παρατυπίες σε 25 από τις 29 διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που υπέβαλε σε έλεγχο και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σχετικό εθνικό σύστημα λειτουργούσε μόνον εν μέρει και ότι χρειαζόνταν ουσιώδεις βελτιώσεις. Οι παρατυπίες αυτές συνιστούσαν σοβαρή ανεπάρκεια του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων και πληρούνταν όλες οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης.

Παρά το γεγονός αυτό, αντί να κινήσει διαδικασία υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης, η Επιτροπή πρότεινε στις ουγγρικές αρχές να εφαρμόσουν κατ' αποκοπή δημοσιονομική διόρθωση 10 % σε όλες τις δαπάνες (τις ήδη δηλωθείσες και τις μελλοντικές, βλέπε [πλαίσιο 1](#)) για το σύνολο των συμβάσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο αναποτελεσματικών διαχειριστικών επαληθεύσεων. Ως εκ τούτου, το ποσό της ενωσιακής χρηματοδότησης δεν μειώθηκε και οι εθνικές αρχές μπόρεσαν να επαναχρησιμοποιήσουν τα σχετικά κονδύλια.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

Η Επιτροπή χρειάστηκε περισσότερο από τρία χρόνια για να κινήσει τη διαδικασία των υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων, ενίοτε προτείνοντας ποσά χαμηλότερα αυτών που θα έπρεπε να επιβάλει κανονικά

63 Όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων, η Επιτροπή οφείλει να κινήσει τη διαδικασία διόρθωσης και να λάβει επίσημη απόφαση ακύρωσης της συνεισφοράς της ΕΕ. Θεωρούμε ότι η διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης πρέπει να κινείται αμέσως μετά την οριστικοποίηση της τελικής έκθεσης ελέγχου (βλέπε σημείο [37](#)). Ωστόσο, στη νομοθεσία δεν προβλέπεται συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο για την κίνησή της (βλέπε σημεία [21-24](#)).

64 Εξετάσαμε τις τρεις περιπτώσεις του δείγματός μας, στις οποίες η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την επιβολή υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης. Και στις τρεις, η διαδικασία κινήθηκε τρία και πλέον έτη μετά τον εντοπισμό της σοβαρής ανεπάρκειας που αποδεικνυόταν από τον εντοπισμό παρατυπιών. Η καθυστέρηση αυτή δεν εξασφαλίζει έγκαιρη αντίδραση, ούτε συμβάλλει στη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.

65 Επιπλέον, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο³⁶, μόλις οι προϋποθέσεις εκπληρωθούν, οι υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις που θα επιβληθούν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της ΕΕ στο σχετικό επιχειρησιακό πρόγραμμα. Και στις τρεις περιπτώσεις του δείγματος στις οποίες η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία, θεωρούμε εσφαλμένη την πρότασή της μέρος μόνο των δημοσιονομικών διορθώσεων να οδηγήσει σε οριστική μείωση των κονδυλίων της ΕΕ και το κράτος μέλος να έχει τη δυνατότητα να επαναχρησιμοποιήσει το υπόλοιπο.

---

³⁶ Άρθρο 145, παράγραφος 7, του ΚΚΔ 1303/2013.

Τα στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή των δημοσιονομικών διορθώσεων δεν είναι επαρκώς αξιόπιστα

66 Για να διασφαλίσει την παρουσίαση αξιόπιστων στοιχείων στις ΕΕΔ και στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις (ΕΕΔΕ), η Επιτροπή πρέπει να μπορεί να βασίζεται στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν άρτια και καλά δομημένα συστήματα παρακολούθησης και αναφοράς και ότι στις πληροφορίες που παρουσιάζονται γίνεται διάκριση μεταξύ των δημοσιονομικών διορθώσεων που πραγματοποιούνται από την Επιτροπή και εκείνων που πραγματοποιούνται από τις εθνικές αρχές. Εξετάσαμε το υφιστάμενο σύστημα παρακολούθησης και αναφοράς στοιχείων της Επιτροπής, καθώς και την αξιοπιστία των υποκείμενων δεδομένων.

Το συνολικό ποσό των διορθώσεων δεν γνωστοποιείται και τα αναφερόμενα ποσά δεν είναι επαρκώς αξιόπιστα

67 Στα στοιχεία που ανέφεραν για την περίοδο 2014-2020, οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές δεν υποχρεούνταν, βάσει του κανονιστικού πλαισίου, να διακρίνουν τις δημοσιονομικές διορθώσεις από τα ποσά που βρίσκονταν ακόμη υπό αξιολόγηση³⁷. Συνεπώς, τα ποσά που αναφέρονται ως αφαιρεθέντα από τους λογαριασμούς στις ΕΕΔ της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (ΓΔ REGIO) και της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (ΓΔ EMPL) και τα οποία βασίζονται στα συγκεντρωτικά στοιχεία (δηλαδή τόσο στις διορθώσεις που έχουν πραγματοποιηθεί όσο και στις εν εξελίξει αξιολογήσεις) που περιλαμβάνονται στους ετήσιους λογαριασμούς των αρμόδιων για τα προγράμματα αρχών δεν αποτελούν το συνολικό ποσό των δημοσιονομικών διορθώσεων που έχουν όντως πραγματοποιηθεί.

68 Για την περίοδο 2014-2020, οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές των κρατών μελών όφειλαν να αναφέρουν μόνο το συνολικό ποσό των δημοσιονομικών διορθώσεων που προέκυψαν από τους ελέγχους πράξεων των αρχών ελέγχου³⁸. Τα κράτη μέλη δεν ήταν υποχρεωμένα να παρέχουν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την προέλευση των διορθώσεων, ήτοι από επαληθεύσεις των διαχειριστικών αρχών, ελέγχους της Επιτροπής, ελέγχους του ΕΕΣ ή έρευνες της OLAF. Η ΓΔ REGIO και η ΓΔ EMPL συμπληρώνουν τις πληροφορίες αυτές χρησιμοποιώντας δεδομένα που καταχωρίζονται με μη αυτοματοποιημένο τρόπο στο πληροφοριακό εργαλείο που διαθέτουν και διάφορα λογιστικά φύλλα με υποκείμενα δεδομένα σχετικά με τη συνέχεια που δίνεται στους ελέγχους της Επιτροπής και του ΕΕΣ, καθώς και στις έρευνες της OLAF. Στον **πίνακα 1** παρουσιάζονται συνολικά οι δημοσιονομικές διορθώσεις για ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού μετά τις κάθε είδους επαληθεύσεις και ελέγχους.

Πίνακας 1 – Δημοσιονομικές διορθώσεις που αναφέρθηκαν για την περίοδο 2014-2020 (σε εκατ. ευρώ)

	ΓΔ REGIO	ΓΔ EMPL
Έλεγχοι της Επιτροπής	773,8	300,1
Έλεγχοι του ΕΕΣ	60,7	137,7
Έρευνες της OLAF	75,0	16,7
Σύνολο	909,5	454,5

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των παραρτημάτων 7Κ των ΕΕΔ της ΓΔ REGIO και της ΓΔ EMPL για το 2024.

69 Για τις περιπτώσεις που επιλέξαμε για το δείγμα μας, ελέγξαμε την ακρίβεια των εν λόγω αριθμητικών στοιχείων, αντιπαραβάλλοντας τις διορθώσεις που αναφέρονταν στις ΕΕΔ με εκείνες που είχαν γίνει δεκτές από τα κράτη μέλη. Διαπιστώσαμε διαφορές σε 11 από τις 47 περιπτώσεις που εξετάσαμε. Αυτές αφορούν ποσά τα οποία ήταν χαμηλότερα ή υψηλότερα των πραγματικών και, σε πολλές περιπτώσεις, ανέρχονταν συνολικά σε πολλά εκατομμύρια ευρώ. Δύο σχετικά παραδείγματα παρουσιάζονται στο [πλαίσιο 9](#).

Πλαίσιο 9

Σφάλμα που είχε ως αποτέλεσμα την αναφορά ποσών διορθώσεων σημαντικά υψηλότερων των πραγματικών στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ EMPL για το 2023

Σε συνέχεια ελέγχου του ΕΕΣ σε επιχειρησιακό πρόγραμμα στην Πολωνία, η ΓΔ EMPL πρότεινε δημοσιονομική διόρθωση ύψους 474 000 ευρώ, στην οποία προέβη το κράτος μέλος. Ωστόσο, λόγω σφάλματος στην διά χειρός καταχώριση, αναφέρθηκε εσφαλμένα διόρθωση ύψους 474 **εκατομμυρίων** αντί **χιλιάδων** ευρώ. Το ποσό αυτό από μόνο του αντιπροσώπευε περισσότερο από το 60 % των διορθώσεων που ανέφερε η ΓΔ EMPL στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της τον Ιούνιο του 2024, σε συνέχεια των ελέγχων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΕΕΣ, καθώς και των ερευνών της OLAF. Μετά τη γνωστοποίηση των ευρημάτων μας, η ΓΔ EMPL δημοσίευσε νέα έκδοση της ΕΕΔ της, με επικαιροποιημένα ποσά.

Διορθώσεις σε συνέχεια ελέγχου του ΕΕΣ που δεν ελήφθησαν υπόψη στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ REGIO για το 2023

Στο σημείο 5.27 της ετήσιας έκθεσής μας για το οικονομικό έτος 2019, αναφερόμαστε σε διορθώσεις ύψους 113 εκατομμυρίων ευρώ στις οποίες προέβησαν οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, σε συνέχεια ελέγχου του ΕΕΣ το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, τα ποσά αυτά δεν συμπεριλήφθηκαν στις σωρευτικές διορθώσεις της περιόδου 2014-2020 που αναφέρθηκαν στην ΕΕΔ της ΓΔ REGIO για το 2023.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

70 Για να αντιμετωπίσει ορισμένες από τις ανωτέρω αδυναμίες, η Επιτροπή εξέδωσε μεθοδολογικό σημείωμα για την περίοδο 2021-2027, στο οποίο διευκρινίζει ότι οι διορθώσεις που προκύπτουν από ευρήματα αρχών ελέγχου πρέπει να γνωστοποιούνται χωριστά από εκείνες που προκύπτουν από τους ελέγχους της Επιτροπής και του ΕΕΣ ή από έρευνες της OLAF. Οι δαπάνες που βρίσκονται ακόμη υπό αξιολόγηση (βλέπε σημείο 67) πρέπει επίσης να αναφέρονται χωριστά από τις δημοσιονομικές διορθώσεις. Μένει, ωστόσο, να διαπιστωθεί πώς αυτό θα εφαρμοστεί στην πράξη.

Τα κράτη μέλη δεν ανέφεραν πάντοτε ορθά τις δημοσιονομικές διορθώσεις που προέκυψαν από ελέγχους των αρχών ελέγχου

71 Η ΓΔ REGIO και η ΓΔ EMPL αναφέρουν στις ΕΕΔ τους το συνολικό ποσό των διορθώσεων που προκύπτουν από τους ελέγχους πράξεων των αρχών ελέγχου, βάσει των στοιχείων που αναφέρουν οι αρχές των κρατών μελών στους λογαριασμούς των προγραμμάτων τους. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, τα ποσά αυτά πρέπει να αντιστοιχούν στα αναφερόμενα στις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου των αρχών ελέγχου³⁹.

72 Από τη σύγκριση των ποσών που παρουσιάστηκαν για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα με τις δαπάνες συνοχής που περιλαμβάνονταν στους λογαριασμούς και διαπιστώσαμε σημαντικές διαφορές, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την αναφορά ανακριβών ποσών στους λογαριασμούς και, συνεπώς, στις ΕΕΔ. Στο [πλαίσιο 10](#) παρουσιάζουμε συνοπτικά τις διαφορές που εντοπίσαμε για το λογιστικό έτος 2022-2023.

---

³⁹ Καθοδήγηση για τα κράτη μέλη σχετικά με την προετοιμασία, εξέταση και αποδοχή των λογαριασμών [EGESIF_15_0018-04](#), και έγγραφο καθοδήγησης για τα κράτη μέλη σχετικά με την ετήσια έκθεση ελέγχου και τη γνώμη λογιστικού ελέγχου [EGESIF_15-0002-04](#).

Πλαίσιο 10

Οι ασυνέπειες στην αναφορά στοιχείων σχετικά με τις δημοσιονομικές διορθώσεις που προέκυψαν από εργασίες των αρχών ελέγχου είχαν ως αποτέλεσμα ανακριβή ποσά στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων

Όσον αφορά το λογιστικό έτος 2022-2023, εντοπίσαμε διαφορές που υπερέβαιναν το 1 εκατομμύριο ευρώ μεταξύ, αφενός, των δημοσιονομικών διορθώσεων που προέκυψαν από τους ελέγχους πράξεων των αρχών ελέγχου και αναφέρθηκαν στις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου και, αφετέρου, των λογαριασμών για 13 φακέλους διασφάλισης. Σε 10 περιπτώσεις, τα ποσά στους λογαριασμούς ήταν ανακριβή και είχαν ως αποτέλεσμα την αναφορά ανακριβών στοιχείων για τις διορθώσεις των αρχών ελέγχου στις ΕΕΔ.

Παραδείγματος χάριν, στην ετήσια έκθεση ελέγχου της αρχής ελέγχου που καλύπτει τους λογαριασμούς της περιόδου 2022-2023 αναφέρθηκαν για συγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διορθώσεις ύψους 26 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό στο προσάρτημα των λογαριασμών ήταν μόλις 4 εκατομμύρια ευρώ. Η διαφορά οφειλόταν σε διόρθωση κατά παρεκβολή ύψους 22 εκατομμυρίων ευρώ, λόγω της οποίας το ποσοστό σφάλματος μειώθηκε στο 2 % και η οποία δεν αναφέρθηκε στους λογαριασμούς ως αποτέλεσμα των ελέγχων πράξεων. Ως εκ τούτου, οι διορθώσεις που προέκυψαν από τους ελέγχους πράξεων των αρχών ελέγχου υποτιμήθηκαν στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων κατά 22 εκατομμύρια ευρώ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εξέτασης εγγράφων της Επιτροπής.

Οι εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις δεν αντικατοπτρίζουν την ικανότητα της Επιτροπής να εντοπίζει και να διορθώνει σφάλματα στις δαπάνες συνοχής

73 Οι δύο γενικές διευθύνσεις που είναι αρμόδιες για τις δαπάνες συνοχής οφείλουν να παρέχουν επαρκή διασφάλιση σχετικά με τον κίνδυνο κατά το κλείσιμο. Πρόκειται για μια μελλοντοστραφή εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος που θα παραμείνει στους λογαριασμούς αφότου η Επιτροπή εφαρμόσει τις δημοσιονομικές διορθώσεις που είναι αναγκαίες ώστε τα συνολικά ποσοστά σφάλματος να μειωθούν στο 2 % για όλα τα προγράμματα. Ειδικότερα, ως «κίνδυνος κατά το κλείσιμο» νοείται η διαφορά μεταξύ της εκτίμησης για τις παράτυπες πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια ενός έτους («κίνδυνος κατά την πληρωμή») και των ποσών που πρέπει να διορθωθούν, έτσι ώστε το υπολειπόμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος να μην υπερβαίνει το 2 % για κάθε επιμέρους πρόγραμμα («εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις»⁴⁰). Ως εκ τούτου, τα ποσά των εκτιμώμενων μελλοντικών διορθώσεων βασίζονται στη διαφορά μεταξύ του ετήσιου κινδύνου κατά την πληρωμή και του στοχευόμενου κινδύνου κατά το κλείσιμο. Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που εφαρμόζει η Επιτροπή για να προσδιορίσει τον κίνδυνο κατά το κλείσιμο.

74 Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους για το 2024, τόσο η ΓΔ REGIO όσο και η ΓΔ EMPL εκτίμησαν ότι οι διορθώσεις που θα πραγματοποιούνταν μελλοντικά σε σχέση με τα προγράμματα της περιόδου 2014-2020 θα μείωναν τον εκτιμώμενο κίνδυνο κατά το κλείσιμο σε 2,0 %⁴¹. Συνολικά, ο κίνδυνος κατά την πληρωμή για τις δαπάνες συνοχής της περιόδου 2014-2020 κυμαινόταν μεταξύ 2,4 % και 3,4 %, και οι εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις θα οδηγούσαν σε κίνδυνο κατά το κλείσιμο της τάξης του 2,0 %.

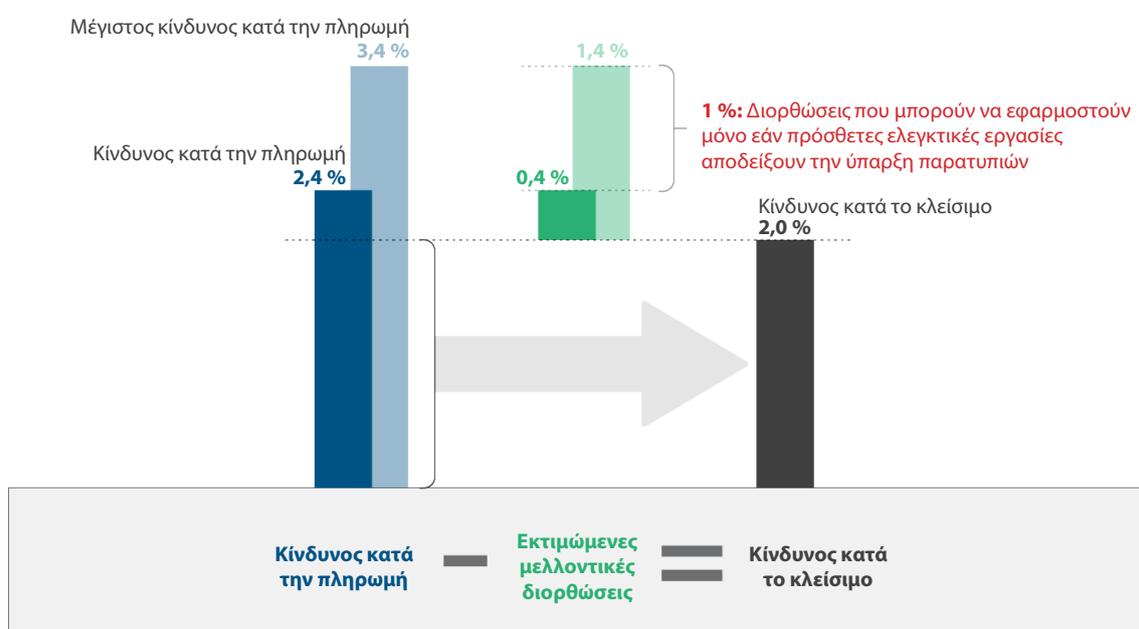
---

⁴⁰ ΕΕΔ των ΓΔ REGIO και ΓΔ EMPL για το 2024, Γλωσσάριο όρων.

⁴¹ Αυτόθι, παράρτημα 9.

75 Ωστόσο, ο αναφερόμενος κίνδυνος κατά το κλείσιμο είναι πιθανό να έχει υποτιμηθεί, καθώς οι εκτιμήσεις των μελλοντικών διορθώσεων δεν βασίζονται μόνο στις παρατυπίες που εντοπίζονται στο πλαίσιο των ελέγχων της Επιτροπής, αλλά και στις συμπληρωματικές πληρωμές και στους κατ' αποκοπή συντελεστές που εφαρμόζονται ώστε να συνυπολογίζονται οι πρόσθετοι κίνδυνοι που παρουσιάζουν τα προγράμματα που δεν υποβάλλονται σε έλεγχο, όπως αυτοί αντικατοπτρίζονται στον μέγιστο κίνδυνο κατά την πληρωμή (βλέπε [γράφημα 5](#)). Δεδομένου ότι στην πράξη δεν θα εφαρμοστούν δημοσιονομικές διορθώσεις σε σχέση με αυτές τις συμπληρωματικές πληρωμές, εάν δεν πραγματοποιηθούν περαιτέρω έλεγχοι των προγραμμάτων αυτών, οι εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις πιθανόν να είναι υψηλότερες από εκείνες που όντως πραγματοποιήθηκαν.

Γράφημα 5 – Υπερεκτίμηση των μελλοντικών διορθώσεων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων της ΓΔ REGIO και της ΓΔ EMPL για το 2024.

76 Οι γενικές διευθύνσεις δεν συνέκριναν τις αρχικές εκτιμήσεις για τις μελλοντικές διορθώσεις με τα πραγματικά στοιχεία, όπως παρουσιάστηκαν στις ΕΕΔ. Επιπλέον, στην ΕΕΔΕ της, η Επιτροπή δεν παρείχε τέτοιες πληροφορίες όσον αφορά τις δαπάνες συνοχής. Η απουσία τέτοιας σύγκρισης περιορίζει τη διαφάνεια για τους χρήστες των ΕΕΔ και της ΕΕΔΕ, καθώς δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το κατά πόσον οι διορθώσεις που όντως έγιναν μπορούν να διασφαλίσουν επίπεδο εκτιμώμενου σφάλματος κατά το κλείσιμο κάτω του 2 %.

77 Συγκρίναμε τις δημοσιονομικές διορθώσεις που όντως πραγματοποιήθηκαν με τις μελλοντικές όπως τις εκτίμησε η Επιτροπή για τα επιχειρησιακά προγράμματα, αναφέροντας υπολειπόμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος άνω του 2 %.

Διαπιστώσαμε ότι, συνολικά, εκείνες που όντως πραγματοποιήθηκαν εξακολουθούσαν να είναι πολύ χαμηλότερες από τις αρχικές εκτιμήσεις κατά τον χρόνο έκδοσης των ΕΕΔ για το 2024 (βλέπε [παράρτημα III](#)). Ωστόσο, οι γενικές διευθύνσεις δεν διευκρινίζουν επαρκώς τους λόγους για τους οποίους το επίπεδο των διορθώσεων είναι χαμηλότερο από τις αρχικές εκτιμήσεις ή τον αντίκτυπό του στον αναφερόμενο κίνδυνο κατά το κλείσιμο.

Συμπεράσματα και συστάσεις

78 Οι δημοσιονομικές διορθώσεις αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ, διασφαλίζοντας όχι μόνο την αποκλειστική χρήση του για τη χρηματοδότηση νόμιμων και κανονικών πράξεων, αλλά και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείρισή του. Το συμπέρασμά μας είναι ότι ο σχεδιασμός του μηχανισμού δημοσιονομικών διορθώσεων και για τις δύο περιόδους προγραμματισμού που εξετάσαμε εμφανίζει σειρά αδυναμιών και ότι η εφαρμογή των διορθώσεων είναι εν μέρει μόνον αποτελεσματική όσον αφορά την προστασία του ενωσιακού προϋπολογισμού. Τον Σεπτέμβριο του 2025, η Επιτροπή ενέκρινε την πρώτη απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης, παρά τα συστηματικά υψηλά ποσοστά σφάλματος που διαπιστώνονταν κατά τους ελέγχους τόσο της ίδιας όσο και του ΕΕΣ κατά την περίοδο 2014-2020. Εντούτοις, οι έλεγχοί της οδήγησαν σε σημαντικές δημοσιονομικές διορθώσεις από τα κράτη μέλη, οι οποίες τους έδωσαν τη δυνατότητα να επαναχρησιμοποιήσουν τα σχετικά κονδύλια.

79 Το νομικό πλαίσιο για τις δημοσιονομικές διορθώσεις είναι πολύπλοκο και δυσχεραίνει την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων από την Επιτροπή (βλέπε σημεία [18-20](#)). Ειδικότερα, η διαδικασία για την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων δεν οριοθετείται χρονικά. Η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τον χρόνο κίνησης της διαδικασίας και τη διάρκειά της, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ένα χρονικό πλαίσιο βάσει του οποίου να μπορεί να αξιολογηθεί ο έγκαιρος χαρακτήρας της εφαρμογής των δημοσιονομικών διορθώσεων (βλέπε σημεία [21-24](#)).

80 Επιπλέον, υπάρχει μια πληθώρα νομικών προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούνται ώστε η Επιτροπή να εφαρμόσει υποχρεωτική καθαρή δημοσιονομική διόρθωση, γεγονός ενδεικτικό της πολυπλοκότητας του μηχανισμού. Το νομικό πλαίσιο περιορίζει επίσης σημαντικά το πεδίο εφαρμογής των υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων της Επιτροπής, καθώς αυτές δεν μπορούν να αφορούν τις αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές των κρατών μελών που είναι επιφορτισμένες με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ, κατά την άσκηση του συγκεκριμένου ρόλου, παρόλο που οι εν λόγω αρχές είναι πιθανότερο να ευθύνονται για τα σημαντικότερα σφάλματα (βλέπε σημεία [25-26](#)). Διαπιστώσαμε επίσης ότι οι διατάξεις του νομικού πλαισίου της περιόδου 2021-2027 δεν παρουσιάζουν σημαντική βελτίωση σε σχέση με εκείνες που ίσχυαν προηγουμένως (βλέπε σημεία [27-30](#)).

81 Στις 17 Ιουλίου 2025, η Επιτροπή παρουσίασε πρόταση [κανονισμού σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο](#), η οποία περιλαμβάνει τους επί του παρόντος υπό συζήτηση κανόνες για τις δημοσιονομικές διορθώσεις για την περίοδο μετά το 2027. Στο πλαίσιο αυτό παρέχεται η ευκαιρία να επιλυθούν τα ζητήματα που περιγράφηκαν στα δύο προηγούμενα σημεία, ιδίως δε να διασφαλιστεί ότι:

- οι αρχές των κρατών μελών, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής των υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων·
- όλες οι παρατυπίες στους υποβληθέντες λογαριασμούς εξακολουθούν να συνεπάγονται υποχρεωτικές καθарές δημοσιονομικές διορθώσεις από την Επιτροπή·
- ότι οι σοβαρές ανεπάρκειες στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων συνεπάγονται υποχρεωτικές καθарές δημοσιονομικές διορθώσεις από την Επιτροπή.

82 Το ΕΕΣ πρόκειται να εκδώσει γνώμη σχετικά με την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Ταμείο, η οποία θα καλύπτει και τις διατάξεις για τις δημοσιονομικές διορθώσεις.

83 Μολονότι η Επιτροπή έχει εγκρίνει μία μόνο απόφαση σχετικά με δημοσιονομική διόρθωση, οι εργασίες της για τη μεταπαρακολούθηση τόσο των δικών της ελέγχων όσο και εκείνων του ΕΕΣ οδήγησαν στην επιβολή σημαντικών δημοσιονομικών διορθώσεων από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, σε τρεις περιπτώσεις του δείγματός μας, η Επιτροπή προσδιόρισε εσφαλμένα το ύψος των προτεινόμενων διορθώσεων και σε μία παρεξέκλινε από τις διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας, περιορίζοντας την εμβέλεια των μελλοντικών ελέγχων των εθνικών αρχών (βλέπε σημεία [31-36](#)).

Σύσταση 1 – Εφαρμογή των δημοσιονομικών διορθώσεων όπως προβλέπεται στο νομικό πλαίσιο

Η Επιτροπή οφείλει:

- α) να βασίζει τις δημοσιονομικές διορθώσεις στις επιμέρους παρατυπίες που διαπιστώνονται και, μόνο όταν αυτό δεν είναι εφικτό, να προτείνει συστηματική κατ' αποκοπή διόρθωση·
- β) να διασφαλίζει ότι οι κατ' αποκοπή μειώσεις δεν συνεπάγονται τη μη υποβολή των δαπανών που θα δηλωθούν στο μέλλον σε τακτικές επαληθεύσεις και ελέγχους.

Ημερομηνία-στόχος: 2026.

84 Η Επιτροπή καθυστερεί να κινήσει διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης μετά την οριστικοποίηση των εκθέσεων ελέγχου της. Αρχικά προβαίνει σε ενέργειες μεταπαρακολούθησης με τα κράτη μέλη, στάδιο που δεν προβλέπεται στη νομοθεσία. Το στάδιο αυτό είναι χρονοβόρο λόγω των πρόσθετων ελεγκτικών εργασιών που απαιτούνται και της επιδίωξης της Επιτροπής να επιτύχει συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος επί του ύψους των δημοσιονομικών διορθώσεων που αυτό πρέπει να εφαρμόσει (βλέπε σημεία [37-39](#)). Όταν τελικά κινηθεί η διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης της Επιτροπής, διαρκεί πολύ και ενίοτε καταλήγει σε συμφωνία περί μείωσης των ποσών των δημοσιονομικών διορθώσεων που πρέπει να εφαρμόσει το κράτος μέλος (βλέπε σημείο [40](#)).

85 Όπως και στην περίπτωση της μεταπαρακολούθησης των ελέγχων της, η Επιτροπή καθυστερεί να ενεργήσει βάσει των ευρημάτων του ΕΕΣ. Επιπλέον, σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα στις δικές της κατευθυντήριες γραμμές, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν κίνησε τη διαδικασία όταν ένα κράτος μέλος διαφώνησε με τις προτάσεις της για δημοσιονομικές διορθώσεις σε συνέχεια ευρημάτων του ΕΕΣ (βλέπε σημεία [42-45](#)).

86 Τα ποσά ορισμένων δημοσιονομικών διορθώσεων που πρότεινε η Επιτροπή στα κράτη μέλη ήταν χαμηλότερα από εκείνα που αναφέρονταν στις εκθέσεις ελέγχου της, χωρίς οι διαφορές αυτές να αιτιολογούνται επαρκώς (βλέπε σημείο [41](#)). Ομοίως, δεν έδωσε συνέχεια σε ορισμένα ποσοτικοποιήσιμα ευρήματα του ΕΕΣ, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση (βλέπε σημείο [46](#)).

Σύσταση 2 – Διασφάλιση της έγκαιρης εφαρμογής των δημοσιονομικών διορθώσεων

Η Επιτροπή οφείλει:

- α) να καθορίζει και να εφαρμόζει εύλογες προθεσμίες για όλα τα στάδια της διαδικασίας δημοσιονομικής διόρθωσης·
- β) να διασφαλίσει ότι οι τελικές εκθέσεις ελέγχου είναι κατάλληλες για αξιοποίηση στο πλαίσιο της εφαρμογής δημοσιονομικών διορθώσεων, ελαχιστοποιώντας στο μέτρο του δυνατού την ανάγκη διενέργειας πρόσθετων ελεγκτικών εργασιών, ώστε να μειωθεί η διάρκεια του σταδίου της μεταπαρακολούθησης και να περιοριστούν οι σχετικές ανταλλαγές με τα κράτη μέλη·
- γ) να κινεί τη διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης σε κάθε περίπτωση διαφωνίας κράτους μέλους με πρότασή της για δημοσιονομική διόρθωση·
- δ) να αιτιολογεί και να τεκμηριώνει επαρκώς τυχόν αλλαγές στα προτεινόμενα ποσά των δημοσιονομικών διορθώσεων και να αποφεύγει την τροποποίησή τους χωρίς νέα αποδεικτικά στοιχεία.

Ημερομηνία-στόχος: 2026.

87 Σε αντίδραση στο αυξανόμενο ποσοστό σφάλματος που ανέφερε το ΕΕΣ, η Επιτροπή είχε δηλώσει το 2013 ότι οι νέες διατάξεις για τις υποχρεωτικές καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις δεν θα της άφηναν περιθώρια διακριτικής ευχέρειας για την πραγματοποίηση διορθώσεων, οι οποίες θα καθίσταντο ο κανόνας σε περίπτωση σοβαρών ανεπαρκειών (όπως στην περίπτωση των διορθώσεων στο πλαίσιο των γεωργικών δαπανών). Ωστόσο, περισσότερο από μια δεκαετία αργότερα, η Επιτροπή έχει εγκρίνει μία μόνο απόφαση σχετικά με δημοσιονομική διόρθωση στον τομέα της συνοχής. Η καθοδήγηση και τα κριτήρια της Επιτροπής για τις υποχρεωτικές καθαρές διορθώσεις αυτού του είδους δεν είναι επαρκώς σαφή και συχνά δεν εφαρμόζονται με συνέπεια. Ειδικότερα, δεν έχει ορίσει με επαρκή σαφήνεια τα κριτήρια για την αξιολόγηση των σοβαρών ανεπαρκειών, ούτε και τις κατηγορίες βασικών απαιτήσεων, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα της αξιολόγησης.

88 Η Επιτροπή δεν κίνησε τη διαδικασία υποχρεωτικής καθαρής δημοσιονομικής διόρθωσης σε όλες τις περιπτώσεις που πληρούνταν τα νομικά κριτήρια. Στις περιπτώσεις που το έπραξε, η διαδικασία κινήθηκε περισσότερο από τρία χρόνια μετά τον εντοπισμό των σοβαρών ανεπαρκειών και τα ποσά της δημοσιονομικής διόρθωσης ήταν μικρότερα από τα προβλεπόμενα. Αντί των διορθώσεων που πρότεινε η Επιτροπή, τα κράτη μέλη προέβησαν σε δημοσιονομικές διορθώσεις χωρίς καμία επίπτωση στην ενωσιακή χρηματοδότηση που τους διετίθετο. Αναιρέθηκε, επομένως, το αποτρεπτικό αποτέλεσμα, το οποίο θα οδηγούσε σε βελτιώσεις των συστημάτων διαχείρισης και δικλίδων (βλέπε σημεία [47-65](#)).

Σύσταση 3 – Διασφάλιση συνέπειας στην αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και δικλίδων και σοβαρών ανεπαρκειών

Η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίσει τη συνεπή αξιολόγηση των βασικών απαιτήσεων και των σοβαρών ανεπαρκειών, μεταξύ άλλων παρέχοντας σαφέστερη καθοδήγηση.

Ημερομηνία-στόχος: 2026.

89 Το συνολικό ποσό των δημοσιονομικών διορθώσεων δεν γνωστοποιείται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων, ούτε στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις για τον τομέα της πολιτικής συνοχής. Μολονότι η Επιτροπή έχει λάβει μέτρα για να αντιμετωπίσει την έλλειψη στοιχείων σχετικά με τις διορθώσεις και την προέλευσή τους στους λογαριασμούς των κρατών μελών, τα αριθμητικά στοιχεία που γνωστοποιούνται δεν είναι επαρκώς αξιόπιστα. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν ανέφεραν πάντοτε ορθά τις δημοσιονομικές διορθώσεις στις οποίες προέβαιναν σε συνέχεια ελέγχων των αρχών ελέγχου. Τέλος, οι εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις δεν αντικατοπτρίζουν την ικανότητα της Επιτροπής να εντοπίζει και να διορθώνει σφάλματα στις δαπάνες συνοχής, με αποτέλεσμα ο κίνδυνος κατά το κλείσιμο να είναι πιθανό να έχει υποτιμηθεί (βλέπε σημεία [66-77](#)).

Σύσταση 4 – Βελτίωση του τρόπου παρουσίασης των διορθώσεων στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις για την πολιτική συνοχής

Η Επιτροπή πρέπει να βελτιώσει την αναφορά στοιχείων με τους εξής τρόπους:

- α) παρέχοντας στοιχεία σχετικά με το συνολικό ύψος των διορθώσεων και διασφαλίζοντας την ακρίβεια των στοιχείων που δημοσιεύει, μεταξύ άλλων σχετικά με την προέλευση των διορθώσεων·
- β) εκτιμώντας τις μελλοντικές διορθώσεις με βάση την ικανότητά της να εντοπίζει και να διορθώνει σφάλματα·
- γ) ενισχύοντας τη διαφάνεια μέσω της σύγκρισης των αρχικών εκτιμήσεων για τις μελλοντικές διορθώσεις με τις δημοσιονομικές διορθώσεις που όντως πραγματοποιούνται τελικά και γνωστοποιώντας την επίπτωσή τους στον κίνδυνο κατά το κλείσιμο.

Ημερομηνία-στόχος: 2026.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα II, του οποίου προεδρεύει η Annemie Turtelboom, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 15ης Οκτωβρίου 2025.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας που οδηγεί σε δημοσιονομική διόρθωση από την Επιτροπή σύμφωνα με τον ΚΚΔ 1303/2013

Στάδιο	Προθεσμία
Στάδιο του ελέγχου	
1) Κοινοποίηση του ελέγχου από την Επιτροπή στο κράτος μέλος	Το άρθρο 75, παράγραφος 2, προβλέπει προειδοποίηση τουλάχιστον 12 εργάσιμων ημερών πριν από τον έλεγχο, εκτός από επείγουσες περιπτώσεις.
2) Σχέδιο έκθεσης ελέγχου	Άρθρο 75, παράγραφος 2α, στοιχείο α): εντός τριών μηνών από τον επιτόπιο έλεγχο ή την επαλήθευση.
3) Απάντηση του κράτους μέλους στην έκθεση ελέγχου	Δεν ορίζεται από τη νομοθεσία.
4) Τελική έκθεση ελέγχου (ελεγκτικό προσωπικό της Επιτροπής)	Άρθρο 75, παράγραφος 2α, στοιχείο β): εντός τριών μηνών από την παραλαβή της πλήρους απάντησης του κράτους μέλους στο σχέδιο έκθεσης ελέγχου.
<i>Στάδιο μεταπαρακολούθησης</i>	
5) Μεταπαρακολούθηση από την Επιτροπή και το κράτος μέλος	Δεν αναφέρεται στον ΚΚΔ, δεν ορίζεται προθεσμία.
Στάδιο της διαδικασίας δημοσιονομικής διόρθωσης	
6) Επίσημη έναρξη της διαδικασίας του άρθρου 145 με τη γνωστοποίηση των προσωρινών συμπερασμάτων της Επιτροπής στο κράτος μέλος	Δεν ορίζεται από τη νομοθεσία.

Στάδιο	Προθεσμία
7) Απάντηση του κράτους μέλους στην κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 145, μόνο για επακριβώς διαπιστωμένες μεμονωμένες περιπτώσεις παρατυπιών	Το άρθρο 145, παράγραφος 1, παρέχει στο κράτος μέλος προθεσμία <u>δύο μηνών</u> για να απαντήσει.
8) Απάντηση του κράτους μέλους στην κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 145, <u>σε περίπτωση</u> κατ' αποκοπή διόρθωσης ή/και διόρθωσης κατά παρεκβολή	Το άρθρο 145, παράγραφος 2, παρέχει στο κράτος μέλος προθεσμία <u>δύο επιπλέον μηνών</u> για να απαντήσει.
9) Απάντηση του κράτους μέλους στην κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 145, <u>εάν</u> η κατ' αποκοπή διόρθωση ή/και η κατά παρεκβολή διόρθωση <u>και</u> η παράταση της προθεσμίας αιτιολογούνται δεόντως	Το άρθρο 145, παράγραφος 2, δεν ορίζει προθεσμία για «δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις».
10) Ανάλυση της απάντησης του κράτους μέλους από την Επιτροπή	Δεν ορίζεται από τη νομοθεσία.
11) Η Επιτροπή ενημερώνει το κράτος μέλος για το συμπέρασμά της και ορίζει ημερομηνία ακρόασης σε περίπτωση διαφωνίας	Δεν ορίζεται από τη νομοθεσία.
12) Ημερομηνία ακρόασης	Δεν ορίζεται από τη νομοθεσία.
13) Απόφαση της Επιτροπής εντός έξι μηνών από την ακρόαση ή (14)	Το άρθρο 145, παράγραφος 6, ορίζει προθεσμία έξι μηνών, εκτός εάν ζητηθούν ή/και προσκομιστούν πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία.
14) Απόφαση της Επιτροπής εντός έξι μηνών από την παραλαβή των συμπληρωματικών αποδεικτικών στοιχείων που παρασχέθηκαν μετά την ακρόαση	Η νομοθεσία δεν ορίζει πόσο χρόνο μπορεί να χορηγήσει η Επιτροπή στο κράτος μέλος μετά την ακρόαση για να προσκομίσει πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία.

Στάδιο	Προθεσμία
15) Απόφαση της Επιτροπής <u>εάν</u> δεν πραγματοποιηθεί ακρόαση	Εάν αποσταλεί προσκλητήρια σε ακρόαση επιστολή αλλά δεν πραγματοποιηθεί ακρόαση, τότε το άρθρο 145, παράγραφος 6, απαιτεί απόφαση της Επιτροπής εντός οκτώ μηνών. Ο υπολογισμός της περιόδου αυτής αρχίζει από την ημερομηνία της προσκλητήριας σε ακρόαση επιστολής.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Παράρτημα II – Νομικές απαιτήσεις για την εφαρμογή υποχρεωτικών καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων για σοβαρές ανεπάρκειες στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

Άρθρο 145, παράγραφος 7	Άρθρο 2, παράγραφος 39, «σοβαρή ανεπάρκεια»	Άρθρο 2, παράγραφος 36 «παρατυπία»	Άρθρο 2, παράγραφος 37 «οικονομικός φορέας»	Άρθρο 85
εντοπισμός παρατυπιών από την Επιτροπή ή/και το ΕΕΣ...	για τους σκοπούς της εκτέλεσης των κονδυλίων της ΕΕ	παραβίαση του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου...	φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οντότητα που συμμετέχει στην υλοποίηση της συνδρομής των ΕΔΕΤ...	δαπάνες κατά παράβαση της εφαρμοστέας νομοθεσίας
που αποδεικνύουν σοβαρή ανεπάρκεια...	είναι απαραίτητο να υπάρξουν ουσιαστικές βελτιώσεις στο σύστημα...	η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα...	με εξαίρεση τα κράτη μέλη κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας.	δήλωση δαπανών στην Επιτροπή
που δεν γνωστοποιήθηκαν και	η οποία εκθέτει τα ταμεία σε σημαντικό κίνδυνο παρατυπιών και η ύπαρξη της οποίας δεν συμβιβάζεται με θετική ελεγκτική γνώμη σχετικά	ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον προϋπολογισμό της Ένωσης με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό της Ένωσης		η παράβαση επηρέασε την επιλογή μιας πράξης ή υφίσταται προφανής κίνδυνος η παράβαση να είχε αυτό το αποτέλεσμα ή η παράβαση επηρέασε το ποσό της δαπάνης που δηλώθηκε για επιστροφή ή υφίσταται προφανής κίνδυνος να είχε αυτό το αποτέλεσμα.
δεν ελήφθησαν κατάλληλα μέτρα πριν από τον εντοπισμό τους ή δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο κατάλληλων διορθωτικών μέτρων πριν από τον εντοπισμό.				
Άρθρο 85, παράγραφος 3 - Αρχή της αναλογικότητας				
λιγότερο επαχθές μέτρο		ικανό να επιτύχει	τον θεμιτό επιδιωκόμενο σκοπό	

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 και της ενωσιακής νομολογίας.

Παράρτημα III – Σύγκριση των εκτιμώμενων μελλοντικών διορθώσεων και των πραγματικών δημοσιονομικών διορθώσεων για επιχειρησιακά προγράμματα με υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος άνω του 2 %

Συγκρίναμε τις αναφερθείσες δημοσιονομικές διορθώσεις που είχαν πραγματοποιηθεί κατά τον χρόνο έκδοσης των ΕΕΔ για το 2024 με τις μελλοντικές δημοσιονομικές διορθώσεις που είχαν αρχικά εκτιμηθεί από τις γενικές διευθύνσεις για τα επιχειρησιακά προγράμματα με υπολειπόμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος άνω του 2 %.

Η ανάλυσή μας δεν κάλυψε τα λογιστικά έτη 2021-2022 και 2022-2023, διότι οι γενικές διευθύνσεις κατέληξαν σε συμπέρασμα μόνο σχετικά με το μέρος που αφορούσε τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών για τα εν λόγω έτη στις ΕΕΔ για το 2023 και το 2024.

Ενώ οι ανταλλαγές μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, καθώς και πρόσθετες ελεγκτικές εργασίες, βρίσκονται σε εξέλιξη, από τους δύο πίνακες που ακολουθούν προκύπτει ότι οι δημοσιονομικές διορθώσεις που είχαν πραγματοποιηθεί κατά τον χρόνο έκδοσης των ΕΕΔ για το 2024 εξακολουθούσαν να είναι πολύ χαμηλότερες από τις αρχικές εκτιμήσεις:

Πίνακας 1 – ΓΔ REGIO

Λογιστικό έτος	Εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις ¹ (στρογγυλοποιημένα ποσά, σε εκατ. ευρώ)	Πραγματοποιηθείσες διορθώσεις (στρογγυλοποιημένα ποσά, σε εκατ. ευρώ)
2015-2016	Καμία	0,1
2016-2017	70	60
2017-2018	451	200
2018-2019	309-562	120
2019-2020	195-372	118
2020-2021	319-561	26
Σύνολο	1 343-2 015	524

¹ Από το λογιστικό έτος 2018-2019, οι γενικές διευθύνσεις παρουσιάζουν τις εκτιμήσεις τους για τις μελλοντικές διορθώσεις υπό μορφή εύρους που αντιστοιχεί στις διορθώσεις που απαιτούνται για να μειωθεί ο υπολειπόμενος κίνδυνος κάτω του 2 % σε σύγκριση με τον κίνδυνο κατά την πληρωμή και τον μέγιστο κίνδυνο κατά την πληρωμή, σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος. Οι γενικές διευθύνσεις παρουσιάζουν στις ΕΕΔ στοιχεία για τις διορθώσεις που πραγματοποιήθηκαν στις δαπάνες του λογιστικού έτους (Ιούλιος του έτους N – Ιούνιος του έτους N + 1), καθώς και τις εκτιμήσεις τους όσον αφορά τις μελλοντικές διορθώσεις επί των δαπανών του ημερολογιακού έτους. Για λόγους σύγκρισης, χρησιμοποιήσαμε τις αρχικές εκτιμήσεις όσον αφορά τις μελλοντικές διορθώσεις επί των δαπανών του λογιστικού έτους. Συνεπώς, τα ποσά των εκτιμώμενων μελλοντικών διορθώσεων για το λογιστικό έτος δεν αντιστοιχούν σε εκείνα που αναφέρθηκαν για το ημερολογιακό έτος στις ΕΕΔ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της ΓΔ REGIO.

Πίνακας 2 – ΓΔ EMPL

Λογιστικό έτος	Εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις ¹ (στρογγυλοποιημένα ποσά, σε εκατ. ευρώ)	Πραγματοποιηθείσες διορθώσεις (στρογγυλοποιημένα ποσά, σε εκατ. ευρώ)
2015-2016	Καμία	Καμία
2016-2017	31	18
2017-2018	66	47
2018-2019	33-41	20
2019-2020	98-194	143
2020-2021	219-303	57
Σύνολο	447-635	285

¹ Από το λογιστικό έτος 2018-2019, οι γενικές διευθύνσεις παρουσιάζουν τις εκτιμήσεις τους για τις μελλοντικές διορθώσεις υπό μορφή εύρους που αντιστοιχεί στις διορθώσεις που απαιτούνται για να μειωθεί ο υπολειπόμενος κίνδυνος κάτω του 2 % σε σύγκριση με τον κίνδυνο κατά την πληρωμή και τον μέγιστο κίνδυνο κατά την πληρωμή, σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος. Οι γενικές διευθύνσεις παρουσιάζουν στις ΕΕΔ στοιχεία για τις διορθώσεις που πραγματοποιήθηκαν στις δαπάνες του λογιστικού έτους (Ιούλιος του έτους N – Ιούνιος του έτους N + 1), καθώς και τις εκτιμήσεις τους όσον αφορά τις μελλοντικές διορθώσεις επί των δαπανών του ημερολογιακού έτους. Για λόγους σύγκρισης, χρησιμοποιήσαμε τις αρχικές εκτιμήσεις όσον αφορά τις μελλοντικές διορθώσεις επί των δαπανών του λογιστικού έτους. Συνεπώς, τα ποσά των εκτιμώμενων μελλοντικών διορθώσεων για το λογιστικό έτος δεν αντιστοιχούν σε εκείνα που αναφέρθηκαν για το ημερολογιακό έτος στις ΕΕΔ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της ΓΔ EMPL.

Συντομογραφίες

ΓΔ EMPL: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης

ΓΔ REGIO: Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης

ΕΕΔ: Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων

ΕΕΔΕ: Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις

ΚΚΔ: Κανονισμός περί κοινών διατάξεων

OLAF: Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης

Γλωσσάριο

Αρχή ελέγχου: Ανεξάρτητη εθνική οντότητα υπεύθυνη για τον έλεγχο των συστημάτων και των πράξεων ενός προγράμματος δαπανών της ΕΕ.

Βασική απαίτηση: 18 κριτήρια για την αξιολόγηση της λειτουργίας ενός συστήματος διαχείρισης και δικλίδων και για την εξακρίβωση της ύπαρξης σοβαρών ανεπαρκειών. Τα κριτήρια καθορίζονται στο παράρτημα IV του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 480/2014 της Επιτροπής.

Δημοσιονομική διόρθωση: Μέτρο για την προστασία του προϋπολογισμού από δαπάνες που σχετίζονται με περιπτώσεις παρατυπίας ή απάτης, μέσω της απόσυρσης ή της ανάκτησης κονδυλίων για την αντιστάθμιση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών για έργα ή προγράμματα που στηρίζονται από την ΕΕ.

Διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων: Η αγορά, από δημόσιο φορέα ή άλλη αρχή, αγαθών, έργων ή υπηρεσιών, μέσω ανοικτής και ανταγωνιστικής διαδικασίας, ώστε να διασφαλιστούν η ποιότητα και η οικονομική αποδοτικότητα της σχετικής δαπάνης.

Διαχειριστική αρχή: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή (του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα) στην οποία κράτος μέλος αναθέτει τη διαχείριση προγράμματος χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ.

Εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις: Τα ποσά που πρέπει να διορθωθούν ώστε το επιβεβαιωμένο ποσοστό σφάλματος να μειωθεί σε επίπεδο έως 2 % για κάθε πρόγραμμα, χωρίς τον αντίκτυπο των προκαταβολών στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων.

Επιμερισμένη διαχείριση: Μέθοδος εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ, στο πλαίσιο της οποίας, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στην περίπτωση της άμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή μεταβιβάζει μεν αρμοδιότητες στα κράτη μέλη, διατηρεί όμως την τελική ευθύνη.

Επιχειρησιακό πρόγραμμα: Πλαίσιο για την υλοποίηση, εντός συγκεκριμένης περιόδου, χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων, το οποίο αντικατοπτρίζει τις προτεραιότητες και τους στόχους που προβλέπονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης μεταξύ της Επιτροπής και μεμονωμένων κρατών μελών.

Κανονισμός για το Ευρωπαϊκό Ταμείο: Η πράξη που προτείνεται να διαδεχθεί τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων κατά την περίοδο 2028-2034. Θα θεσπίζει ενιαίους κανόνες για σειρά ταμείων της ΕΕ που χρηματοδοτούνται μέσω εθνικών κατανομών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τεσσάρων ταμείων της πολιτικής συνοχής.

Κανονισμός περί κοινών διατάξεων: Κανονισμός με τον οποίο θεσπίζονται οι κανόνες που διέπουν οκτώ ταμεία της ΕΕ, περιλαμβανομένων των τεσσάρων ταμείων της πολιτικής συνοχής. Ο ισχύων κανονισμός καλύπτει την περίοδο 2021-2027.

Οικονομικός φορέας: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οντότητα που συμμετέχει στην υλοποίηση της συνδρομής των ταμείων της πολιτικής συνοχής, με εξαίρεση τα κράτη μέλη κατά την άσκηση δημοσίας εξουσίας.

Πολιτική συνοχής: Πολιτική της ΕΕ που αποσκοπεί στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ περιφερειών και κρατών μελών, μέσω της προώθησης της δημιουργίας θέσεων εργασίας, της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, της οικονομικής μεγέθυνσης, της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και της διασυνοριακής και διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Σοβαρή ανεπάρκεια: Ανεπάρκεια για τη θεραπεία της οποίας απαιτούνται ουσιώδεις βελτιώσεις στο σύστημα, η οποία εκθέτει τα ταμεία σε σημαντικό κίνδυνο παρατυπιών και η ύπαρξη της οποίας δεν συμβιβάζεται με θετική ελεγκτική γνώμη σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων.

Συννομοθέτες: Το Συμβούλιο της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα οποία συνεργάζονται επί ίσοις όροις για την έγκριση νομοθεσίας της ΕΕ.

Σύστημα διαχείρισης και δικλίδων: Δομή στο πλαίσιο της οποίας διεξάγονται δραστηριότητες δικλίδων για τα προγράμματα δαπανών της ΕΕ.

Ταμεία της πολιτικής συνοχής: Τα ταμεία της ΕΕ που στηρίζουν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή σε ολόκληρη την ΕΕ. Για την περίοδο 2014-2020: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ταμείο Συνοχής και Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους. Για την περίοδο 2021-2027: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, Συνοχής και Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Ταμείο Συνοχής: Ταμείο της ΕΕ για τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην ΕΕ μέσω της χρηματοδότησης επενδύσεων σε κράτη μέλη με ακαθάριστο εθνικό εισόδημα ανά κάτοικο που δεν υπερβαίνει το 90 % του μέσου όρου της ΕΕ.

Φάκελος διασφάλισης: Σύνολο εγγράφων που κάθε κράτος μέλος υποβάλλει ετησίως στην Επιτροπή σχετικά με τα ταμεία συνοχής και το οποίο περιλαμβάνει τους ετήσιους λογαριασμούς, σχετική σύνοψη, έκθεση ελέγχου, διαχειριστική δήλωση και ελεγκτική γνώμη.

Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση: Διαχείριση των πόρων σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/SR-2025-22>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/SR-2025-22>

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργεί το κλιμάκιο επί πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπο ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου II (Επενδύσεις υπέρ της συνοχής, της ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης), του οποίου προεδρεύει η Annettie Turtelboom, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν ο François-Roger Cazala, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τον Dirk Pauwels, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του και την Stéphanie Girard, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του, τη Maria Eulàlia Reverté i Casas, διοικητικό στέλεχος, τον Jiří Beneš, υπεύθυνο έργου, τον Aleksandar Latinov, αναπληρωτή υπεύθυνο έργου, τους Kevin Deceuninck και Christophe Grosnickel, ανώτερους ελεγκτές, και την Maja Stavreska, ασκούμενη. Η Alexandra Mazil παρείχε υποστήριξη για τη δημιουργία των γραφικών.

François-Roger Cazala

Jiří Beneš

Aleksandar Latinov

Christophe Grosnickel

Kevin Deceuninck

Maja Stavreska

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2025

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-5910-5	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/3865545	QJ-01-25-055-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-5911-2	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/0514382	QJ-01-25-055-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα έκθεση μπορεί να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [ειδική έκθεση 22/2025](#), με τίτλο «Δημοσιονομικές διορθώσεις στην πολιτική συνοχής – Πολύπλοκο πλαίσιο και έγκριση μίας μόνο απόφασης από την Επιτροπή μέχρι στιγμής», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2025.

Οι δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόζονται από την Επιτροπή, μειώνοντας οριστικά τη χρηματοδότηση της ΕΕ προς τα κράτη μέλη, είναι ένα από τα διαθέσιμα εργαλεία για την προστασία του ενωσιακού προϋπολογισμού από παράτυπες δαπάνες στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής. Αναμένονταν να εξελιχθούν σε συστηματική αντίδραση έναντι σοβαρών ανεπαρκειών. Ωστόσο, και παρά το γεγονός ότι κατά την περίοδο 2014-2020 διαπιστωνόταν κάθε χρόνο σημαντικό επίπεδο σφάλματος, η Επιτροπή χρειάστηκε περισσότερο από μια δεκαετία για να εγκρίνει την πρώτη τέτοια διόρθωση τον Σεπτέμβριο του 2025. Διαπιστώσαμε ότι το νομικό πλαίσιο για τις δημοσιονομικές διορθώσεις ήταν πολύπλοκο και δεν βελτιώθηκε σημαντικά για την περίοδο 2021-2027. Επίσης εντοπίσαμε αδυναμίες στην εφαρμογή του από την Επιτροπή. Επιπλέον, τα παρουσιαζόμενα στοιχεία δεν ήταν επαρκώς αξιόπιστα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις εκτιμήσεις για τις μελλοντικές διορθώσεις που υπερεκτιμούν την ικανότητα της Επιτροπής να εντοπίζει και να διορθώνει σφάλματα. Συνιστούμε στην Επιτροπή να εφαρμόζει διορθώσεις σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο, να μεριμνά για την έγκαιρη εφαρμογή τους και να βελτιώσει τη διαφάνεια και την ακρίβεια των παρουσιαζόμενων στοιχείων.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: [@EUauditors](https://twitter.com/EUauditors)